

Palveluiden järjestämissuunnitelma ja talousarviokehys 2023

KH (20.6.2022)

Sisällys

1. Palveluiden järjestämisen lähtökohdat Nurmijärven kunnassa	4
1.1 Johdanto palveluiden järjestämissuunnitelmaan ja rullaavaan palvelutuotannon kehittämiseen	4
1.2 Kunnan organisaatiorakenne 2022 ja palveluiden järjestämisen ohjaus	5
1.3 Kuntastrategia palveluiden järjestämisen taustalla	5
1.4 Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelma NUUKA 2020-2026	6
1.5 Nurmijärven kunnan palveluverkon kehittämisen tavoitteet	9
1.6 Ostopalveluiden ohjaus	13
1.7 Muutokset väestössä ja palvelutarpeissa.....	14
2. Palvelutuotantokortit	16
2.1 Konsernipalveluiden palvelutuotantokortit	16
2.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelutuotantokortit.....	23
2.3 Ympäristötoimialan palvelutuotantokortit.....	33
2.4 Aleksia liikelaitoksen palvelutuotantokortti.....	40
2.5 Nurmijärven vesi liikelaitoksen palvelutuotantokortti.....	41
3. Talousarviokehys 2023	44
3.1 Talousarvion valmisteluprosessi ja aikataulutus	44
3.2 Talouskatsaus	45
3.3 Talousarvion 2023 valmistelun lähtökohdat Nurmijärvellä	46
3.4 Talousarviokehys 2023	47
4. Liitteet.....	57
Kuntastrategia 2022-2030	57
Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelma (NUUKA)	57
Talousarvion- ja suunnitelman 2023-2025 laadintaohje.....	57

PALVELUIDEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT
NURMIJÄRVEN KUNNASSA

1. Palveluiden järjestämisen lähtökohdat Nurmijärven kunnassa

1.1 Johdanto palveluiden järjestämissuunnitelmaan ja rullaavaan palvelutuotannon kehittämiseen

Nurmijärven kunnan palvelutuotannon järjestämistä ohjaavat kuntastrategia sekä sitä toteuttavat ohjelmat. Vuosittain vahvistettavan talousarvion tehtävänä on taas osoittaa, miten kuntastrategian mukainen toiminta aiotaan järjestää ja rahoittaa.

Kunnalliset palvelut jakautuvat laaja-alaisesti eri osa-alueille varhaiskasvatuksesta ja kulttuuri-toiminnasta rakennusvalvontaan ja yleisiin yhteiskunnallisiin demokratiatehtäviin. Kunnallisten tehtävien moniulotteisuuden lisäksi kunnan toimintaympäristössä muutokset sekä palvelutarpeissa että palveluiden tuotantotavoissa vaihtelevat nykypäivänä nopeasti. Myös taloudellisten resurssien rajallisuus ohjaa voimakkaasti palveluiden järjestämistä. Palveluiden järjestämisessä kuvaavaa onkin jatkuva tasapainon tavoittelu tuotettavien palveluiden ja käytettävissä olevien resurssien välillä.

Tehokkaalla palvelutuotannolla on merkittävä rooli kunnan kasvun kestävyys turvaamisessa. Erityisesti merkittävät ikärakenteen muutokset, yleinen väestön kasvu sekä kunnan maankäytön ja kaavoituksen kehittyminen edellyttävät palvelutuotannon tarkoituksenmukaisuuden säännöllistä arvioimista. Palvelutuotannon voidaan ajatella olevan tarkoituksenmukaista silloin, kun se täyttää tehokkaasti, riittävällä tavalla nykyiset palvelutarpeet ja skaalautuu tarvittaessa muuttuviin tarpeisiin ilman merkittäviä saneeraustoimia.

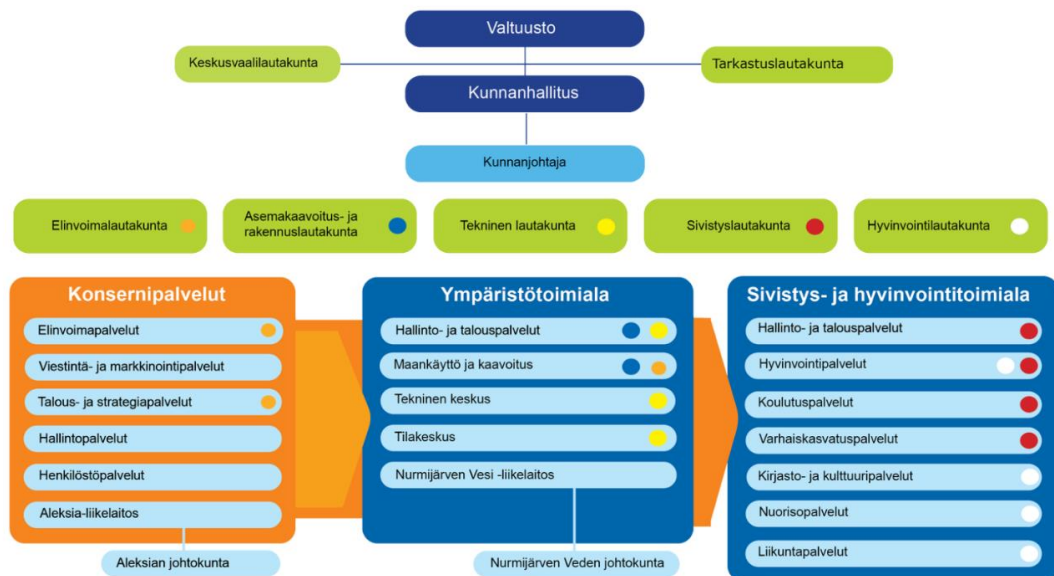
Palvelutuotannon tehokkuuteen vaikuttaa merkittävästi palveluverkko, joka kuvaa palveluiden fyysistä sijoittumista kunnassa. Tarkoituksenmukaisessa palveluverkossa tuotannon mitoitus on oikealla tasolla ja palvelujen käytännön järjestäminen ja ylläpito pystytään toteuttamaan kustannustehokkaasti. Käytännön työssä tämä tarkoittaa muun muassa henkilöstöresurssien tehokasta käyttöä ja toimitilojen ylläpitokulujen minimointia.

Kunta hyödyntää tuotannollisten joustojen aikaansaamiseksi myös alihankintasopimuksia tai niihin rinnastettavia sopimusjärjestelyjä. Tällaisia sopimuksen varaisia toimintoja ovat esimerkiksi koulukuljetukset, varhaiskasvatuksen palvelustelijärjestelmä tai kaavoitukseen liittyvät asiantuntijapalvelujen ostot.

Palveluiden järjestämissuunnitelmassa tehdään vuosittain yleistarkastelu kunnan palvelutuotannosta. Tarkastelulla tuotetaan tietoa kunnassa tuotettavista palveluista, palvelutuotannon toimivuudesta sekä palvelukysynnän ja tuotantotapojen muutoksista. Tulevaisuudessa palvelutuotannon tarkastelua syvennetään palvelujen tuotteistuksen sekä toimitilojen ominaisuusluokittelun tuottaman tiedon pohjalta. Tässä vaiheessa palveluiden järjestämissuunnitelma kuvaa tuotantoa yleispiirteisesti samalla pohjustaen talousarviokehityksen taloudellisten resurssien jakamista.

Palvelutuotannon säännöllisen tarkastelun toimintaideaa voidaan kuvata rullaavana palvelutuotannon kehittämisenä. Tällöin palvelutuotannon tarkastelu kytketään osaksi kunnan vuosittaista käyttötalouden ja investointien suunnittelutyötä. Tällä pyritään lyhentämään oleellisesti reagointiaikaa palvelutuotannon mukauttamistarpeisiin sekä lisäämään yleistä tietoisuutta kunnan palvelutuotannon kustannuksista ja vaikuttavuudesta. Käytännössä rullaavassa palvelutuotannon kehittämisessä tarkastelun kohteena on muun muassa toimitilojen kapasiteetti, käyttöasteet, ylläpitokulut, korjausvelka, käyttäjäturvallisuus, tilojen laadullinen palvelevuus ja varsinaisen palvelutuotannon yksikkökustannukset. Syvempi palvelutuotannon tarkastelu toteutetaan vuoden 2023 palveluiden järjestämissuunnitelmassa.

1.2 Kunnan organisaatorakenne 2022 ja palveluiden järjestämisen ohjaus

Kunnan organisaatio voidaan jakaa poliittiseen organisaatioon ja ammatilliseen organisaatioon. Poliittinen organisaatio rakentuu toimielimistä, joista ylintä päätösvaltaa kunnassa käyttää valtuusto. Valtuuston toimivalta palveluiden järjestämisessä on strateginen, jota konkretisoi erityisesti valtuustossa vahvistettu kuntastrategia sekä vuosittain kuntastrategian toimeenpanoa heijastava talousarvio ja –suunnitelma. Valtuuston päättää myös merkittävistä kuntatason ohjelmista, joiden tehtävänä on konkretisoida kuntastrategian toteuttamista. Tällaisia ohjelmia ovat muun muassa Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelma sekä maankäytön tavoiteohjelma MATA.

Kunnanhallitus, lautakunnat ja liikelaitosten johtokunnat toimivat toimeenpanevina toimieliminä. Kukin lautakunta sekä liikelaitosten johtokunnat vastaavat alaisensa toimialan/liikelaitoksen palvelutuotannon järjestämisestä valtuuston määrittelemien periaatteiden mukaisesti. Lautakunnat asettavat tarvittaessa alaiselleen palvelutoiminnalle omia periaatelinjauksia, mutta kuitenkin niin, että ne ovat yhdensuuntaisia valtuuston päättämien kuntatason linjausten kanssa. Kunnanhallituksella on erityinen rooli toimielimenä valtuustoasioiden valmistelijana samalla vastaten yleisesti kunnan hallinnosta ja taloudesta.

Kunnan ammatillinen organisaatio jakautuu konsernipalveluiden toimialaan, ympäristötoimialaan ja sivistys- ja hyvinvointitoimialaan. Toimialat jakaantuvat edelleen tulosalueisiin, jotka on kuvattu yllä olevassa organisaatiokaavioissa. Toimialojen tehtävät kunnan palveluiden järjestämisessä on kuvattu luvun kaksi palvelutuotantokorteissa.

1.3 Kuntastrategia palveluiden järjestämisen taustalla

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Valtuusto on kokouksessaan 23.3.2022 (KV 30/2022) hyväksynyt uuden kuntastrategian vuosille 2022-2030.

Nurmijärven kuntastrategia määrittää toiminnan painopisteet ja strategian vuositavoitteilla ohjataan tekemistä oikeaan suuntaan. Talouden pitkän aikavälin tavoitteet on sisällytetty kuntastrategiaa toteuttavaan NUUKA-ohjelmaan. Kuntalain 110 §:n mukaan vuosittain vahvistettava

talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Siten talousarvio on aivan keskeinen valtuuston toiminnan ohjauksen väline palveluiden järjestämisessä

Nurmijärven kuntastrategiassa kunnan visioksi asetettiin Nurmijärvi – paremman arjen ilmiö. Kunnan toimintaperiaatteita ovat asukas- ja asiakaslähtöisyys, vastuullisuus ja rohkeus. Toimintaperiaatteita toteutetaan ohjelmilla ja suunnitelmilla, kuten esimerkiksi henkilöstöohjelmalla, Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelmalla (NUUKA-ohjelma) ja viestintäohjelmalla.

Kuntastrategian visiota tavoitellaan kolmella teemakokonaisuudella: Hyvinvoiva Nurmijärvi, Turvallisen ja monipuolisen asumisen Nurmijärvi ja Elinvoimaisten elinkeinojen Nurmijärvi. Näitä toteutetaan puolestaan kuudella painopisteellä. Hyvinvoivaa Nurmijärveä toteutetaan panostamalla vaikuttaviin ja oikea-aikaisiin peruspalveluihin sekä toimimalla eri yhteisöjen aktiivijana ja erilaisen toiminnan mahdollistajana. Turvallisen ja monipuolisen asumisen Nurmijärveä toteutetaan huolehtimalla asuinympäristöjen kehittämisestä ja tavoittelemalla hallittua väestönkasvua. Elinvoimaisten elinkeinojen Nurmijärveä puolestaan edistetään kasvattamalla työpaikkaomavaraisuutta ja edistämällä matkailun kehittymistä.

Uuden kuntastrategian mahdollisesti tuomat muutokset kunnan palveluiden järjestämiseen ja ohjaukseen päivitetään vuoden 2023 palveluiden järjestämissuunnitelmaan.

1.4 Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelma NUUKA 2020-2026

Nurmijärven kunnanvaltuusto on vahvistanut kokouksessaan 23.3.2022 uuden kuntastrategian vuosille 2022-2030. Aiempi kuntastrategia on vahvistettu 28.2.2018 ja siihen on sisältänyt terve talous ja linjakas päätöksenteko osa-alue, johon oli sisällytettynä kunnan talouden kestävyiden turvaamista koskevat tavoitteet:

- Varmistamme, että taloutemme on myös pitkällä aikavälillä kestävällä pohjalla, jotta voimme huolehtia kuntalaistemme hyvinvoinnista. Kehitämme talouden ja toiminnan ohjausjärjestelmäämme tukemaan tiedolla johtamista.
- Käyttötalouden kustannuskehitys ei ylitä verotulojen kasvuprosenttia. Sopeutamme asteittain kunnan investointien tason vastaamaan kunnan talouden kantokykyä.

Valtuusto on edellisessä kuntastrategiassa esitettyjen linjausten pohjalta vahvistanut 12.6.2019 kokouksessaan Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelman (NUUKA-ohjelma) vuosille 2020-2026 ja sitä toteuttavan tarkemman NUUKA-toimenpidesuunnitelman 27.01.2021 kokouksessaan. Uuden kuntastrategian toimintaperiaatteita toteutetaan erillisillä ohjelmilla, joista kestävä kasvun ohjelma tähtää kunnan talouden saattamiseen tasapainoon pitkällä aikavälillä. Kuntastrategian uudistamisen ja muuttuneen toimintaympäristön myötä kestävä kasvun ohjelma on tarkoitus päivittää vuoden 2022 aikana ja sen voimassa oloaikaa pidentää vastaamaan strategian aikajännettä.

Ohjelman tavoitteena on päivityksen jälkeenkin huolehtia kunnan talouden kestävydestä ensin hidastamalla velkaantumista ja kääntämällä lopulta lainakannan kehitys laskuun. Velkaantumiskehityksen katkaiseminen tarkoituksena on välttää kunnan ajautumista perinteiseen, palveluiden laaja-alaista karsimista korostavaan talouden tasapainottamiseen, ehkäistä tarvetta vero-

tusasteen merkittävälle kiristämiselle sekä turvata pitkällä aikavälillä kunnan riittävä taloudellinen kantokyky kasvua tukevien investointien toteuttamiseksi ja palvelutoiminnan laadun varmistamiseksi.

Käytännön toiminnassa ohjelma ohjaa kunnan käyttötalouden resursointia, investointien asettamista sekä tulorahoituspohjan vahvistamiseen liittyviä toimia vuosittaisessa talousarviovalmistelussa. Talousarvio laaditaan siten, että yksittäiset talousarviovuodet niin määrärahojen jaon, kuin myös toiminnallisten tavoitteiden osalta ovat linjassa ohjelmassa asetettujen pitkän aikavälin tavoitteiden kanssa.

Investointikehitys eli investointien enimmäismäärä määritellään vuosittain ja samanaikaisesti investointien tulorahoitus pyritään maksimoimaan käyttötalouden menokasvua hillitsemällä kohdennetuilla toimenpiteillä. Myös tulorahoituspohjan vahvistamisen mahdollisuuksia tarkastellaan säännöllisesti talousarviovalmistelun yhteydessä investointien riittävän tulorahoituksen varmistamiseksi.

Toimenpiteitä tullaan siis kohdistamaan ohjelman voimassaolon aikana sekä palvelutuotannon tuottavuuden edistämiseen ja verorahoituksen vahvistamiseen, että investointitaso samanaikaiseen laskemiseen. Investointitaso laskeminen edellyttää priorisoimista ja arvovalintojen tekemistä risteävien investointitarpeiden välillä. Erityisesti yhteisen näkemyksen muodostaminen toimitilojen käytön tehostamisesta ja infrarakentamisen fokuksinnasta edesauttavat investointien saattamista kestäväälle tasolle.

Nykyisessä voimassa olevassa NUUKA-ohjelmassa kunnan lainamäärän enimmäistaso on asetettu 187 miljoonaan euroon vuoden 2026 loppuun mennessä. Kunnassa on käynnistetty NUUKA-ohjelman päivitystyö, sillä toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset (sote-uudistus, inflaatiokehitys, kasvaneet investointitarpeet ja kunta-alan palkkatarkistus) ovat heikentäneet kunnan talouden pitkän aikavälin ennustetta entuudestaan. Päivityksessä tarkastellaan uudestaan lainakantarakojen tasoa, investointien sopeutustarvetta sekä ohjelman voimassaoloajan pidentämistä. Kunnan palvelutuotannon sopeutuksista on valtuusto päättänyt erillisessä NUUKA:n toimenpidesuunnitelmassa tammikuussa 2021. Uuden valtuuston on määrä päättää NUUKA-ohjelman päivittämisestä marraskuussa 2022 talousarviokokouksen yhteydessä.

Kunnan talouden vahvistumista seurataan NUUKA-ohjelman mukaisesti seuraavien tunnuslukujen kehityksen kautta:

Tunnusluku	Lähtötaso (TP2018)	Tavoitetaso	Ajoitus
Lainakanta	169,2 milj. euroa	187,0 milj. euroa	2026 mennessä
Investointien tulorahoitusprosentti	23,3 %	80-115%	2023-2026
Toiminnan ja investointien rahavirta	-20,3 milj. euroa	ko. rahavirta >0 euroa	2023-2026
Vuosikate/poistot %	36 %	keskimäärin >100%	2020-2026
Omavaraisuusaste	37,8 %	>50%	2026 mennessä
Suhteellinen velkaantuneisuus	87,8 %*	<60%	2026 mennessä

*Vuoden 2018 suhteellisen velkaantuneisuuden tunnuslukuun on korjattu tunnuslukua vääristävä kunnan ja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän välisen kirjanpidollisen kuittausmenettelyn vaikutus.

NUUKA-ohjelman 2020-2026 toteuttamissuunnitelma

Tavoite	Vastuu	Aikataulu
Taloustavoitteet		
Lainakantatavoite	Toimialat, toimielimet, liikelaitosten johtokunnat	2026 mennessä
Prosessitavoitteet		
Tuotepohjainen toiminnanohjausmalli	Toimialat	2019-2021
Rullaava palveluverkkosuunnitelma	Konsernipalvelut, ympäristötoimiala	2019-2021
Toimitilojen salkutus	Ympäristötoimiala	2019
Investointien suunnittelusapluuna	Konsernipalvelut, ympäristötoimiala	2020
Palveluverkkosuunnitelman laadinta	Toimialat	2019-2020
Konsernitoimintojen kehittäminen	Konsernipalvelut	2019-2020
Periaatelinjaukset		
Omaisuuksien myynti, hankinta ja kiinteistöjen jalostus	Hallitus, konsernipalvelut, ympäristötoimiala	Koko ohjelmakausi
Maapolitiikka ja kaavoitus	Konsernipalvelut, ympäristötoimiala, ao. toimielimet	Koko ohjelmakausi
Palveluverkon kehittäminen	Toimialat, toimielimet, liikelaitokset	Koko ohjelmakausi
Henkilöstölinjaukset	Toimialat, toimielimet, liikelaitokset	Koko ohjelmakausi
Harkinnanvaraisten palvelujen tarkistaminen	Toimialat, toimielimet, liikelaitokset	Koko ohjelmakausi
Ohjelman voimassaoloaika 2020-2026		
Valtuustokaudet, joille ohjelman voimassaolo asettuu:		
1.6.2017-31.7.2021		
1.8.2021-31.5.2025 (nykyinen)		
1.6.2025-ohjelma päättyy 31.12.2026		

1.5 Nurmijärven kunnan palveluverkon kehittämisen tavoitteet

Palveluverkon kehittämisen tavoitteet ovat pitkän aikavälin yleisiä linjauksia, jotka ohjaavat kunnan palveluiden järjestämistä ja tuottamista. Asetettuja tavoitteita noudatetaan kunnan palveluiden järjestämisen suunnittelussa ja palvelutuotannon yleisessä kehittämisessä. Valtuusto on kokouksessaan 27.1.2021 § 5 osana palveluverkkosuunnitelmaa vahvistanut kunnan palveluverkon kehittämiselle alla olevat tavoitteet. Palveluverkkosuunnitelmassa on yleisten tavoitteiden lisäksi asetettu eri alueille kehittämisen pääkohteet.

1. Palveluverkon tiivistäminen, tilatehokkuuden parantaminen, toimintakustannusten alentaminen ja investointien rajoittaminen.
2. Varhaiskasvatus-, perusopetus- ja mahdollisesti lukiopalvelut sekä kirjasto-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluita ohjataan taajamissa kampuksille.
3. Päiväkodit ja koulut suuremmiksi yksiköiksi joko keskittämällä toiminnot yhteen paikkaan tai hallinnollisen yhdistämisen kautta.
4. Päiväkotiverkkoon pyritään saamaan suurempia yksiköitä (10-ryhmäinen) hyvien kulkuyhteyksien varten, lähipäiväkodit vähintään 3-5 -ryhmäisiä.
5. Koulujen kehittäminen yhtenäiskoulujen suuntaan, alakoulut pyritään säilyttämään lähikouluina. Koulun minimikoko 60 oppilasta.
6. Keskittämisen yhteydessä toimitilojen kokonaispinta-alan tulee pienentyä.
7. Huonokuntoisista ja tarkoitustaan huonosti palvelevista yksiköistä/toimitiloista luovutaan.
8. Ilman käyttöä jääneistä toimitiloista luovutaan (myydään tai puretaan) tai ne muokataan palveluverkon kannalta tarkoituksenmukaiseen käyttöön.
9. Peruskorjattavien kiinteistöjen kohdalla arvioidaan toimipisteen tarvetta tulevaisuudessa ja verrataan peruskorjauksen kustannusta uuden rakentamiseen.
10. Investointipäätöksiä yhteydessä selvitetään eri toteutusvaihtoehtojen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset (vaikutusten ennakkoarviointi).
11. Uusien ja peruskorjattavien kohteiden monikäyttöisyysvaatimus: tilojen tulee palvella monipuolisesti erilaisia toimintoja.
12. Alkuluokkatointia laajennetaan koko kuntaa koskevaksi.
13. Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa keskitetään alueellisesti ja siten, että avoin varhaiskasvatus (kerhot ja avoimet päiväkodit) toimivat saman katon alla (tai samalla kampuksella) kuin päiväkodit.

Edellä kuvattujen tavoitteiden lisäksi valtuusto on kokouksessaan 12.6.2019 § 50 osana NUUKA-ohjelmaan vahvistanut muita palveluiden järjestämistä ja omaisuuden hallintaa ohjaavia periaatelinjauksia. Alla esitetyt linjaukset täydentävät palveluverkon kehittämisen tavoitteita:

1. Omaisuuden myynti, hankinta ja kiinteistöjen jalostus

Strategisesti merkitykseltään vähäisestä ja/tai heikosti tuottavasta omaisuudesta luovutaan:

- Tarpeettomista/tyhjästä kiinteistöistä ja rakennuksista luovutaan välittömästi.
- Yleishyödyllisestä toimintaa varten kunta luovuttaa tiloja palvelutuotannon käytössä olevista tiloista, esim. koulut, päiväkodit, hallintorakennukset tms. Yksin vastikkeetta tai vähäistä vuokraa vasten luovutetuista kohteista luovutaan.
- Kunnan toimitilat salkutetaan ja maaomaisuus luokitellaan. Selvitetään jokaisen kehitettävän kiinteistön osalta kiinteistöjen jalostamisen mahdollisuudet (esimerkiksi: puretaan rakennukset ja myydään tontti, myydään kohde sellaisenaan, puretaan kohde ja rakennetaan tontille kunnan palveluverkon kannalta optimi uudiskohde jne.)

Kunnan omaisuuden hankkimisen tulee perustua kuntastrategiaan ja vuotuisen talousarvioon. Toimitilojen hankinta tulee perustella taloudellisesti. Kunta liittyy osakkaaksi yhtiöihin tai perustaa yhtiöitä ainoastaan silloin, kun se on taloudellisesti järkevää, ei sisällä merkittäviä riskejä ja edistää kuntastrategian toteuttamista. Irtaimiston hankkimisen tulee perustua olemassa oleviin hankintasopimuksiin. Leasing-rahoituksen käyttäminen irtaimen omaisuuden hankkimisessa tulee ennen tilauksen tekemistä ilmoittaa talouspalveluille.

2. Maapolitiikka ja kaavoitus

Kunta pyrkii turvaamaan tonttituotannon ja omien tarpeidensa mukaisen toiminnan omistamalla riittävän ja oikein kohdentuvan maaomaisuusreservin. Riittävällä maanomistuksella voidaan ohjata asemakaavoitusta sekä asemakaavan oikea-aikaista toteutumista ja saada maan arvonnousu kunnan omaan käyttöön.

Maan hankkiminen on maapolitiikan keskeisiä tehtäviä ja maanhankintaan tulee varata riittävästi resursseja sekä toteuttaa hankintaa suunnitelmallisesti riittävän pitkällä aikajänteellä yleiskaavoihin ja maankäytön toteuttamisohjelmaan pohjautuen sekä riittävän pitkällä aikajänteellä. Maanhankinta tulee tarvittaessa turvata käyttäen kaikkia lainsäädännön mahdollistamia maanhankintatapoja, objektiivisia ja ennustettavia menettelyitä ja periaatteita käyttäen.

Kunnan alueelliselle kehittämiselle tulee valita selkeä painopiste siten, että resursseja ei liiaksi hajauteta.

3. Palveluverkon kehittäminen

Merkittävin osa kunnan palvelutuotannon säästö-/tuottavuuspotentiaalista nojautuu kunnan palveluverkon kehittämisratkaisuihin. Historiassa tapahtuneen nopean väestön kasvun aikaan palveluverkkoa on jouduttu laajentamaan nopeasti, toimitilojen ja tuotannon välisten tuottavuustekijöidenkin kustannuksella. Nykypalveluverkon muodostumiseen on esimerkiksi kouluverkon osalta vaikuttanut oleellisesti myös kuntaan aikoinaan rakennettu kansakouluverkko.

On tyypillistä, että eri ajanjaksoilla kuntalaisten palvelutarpeet ja kunnan elinvoimaa koskevat kehittämisintressit vaihtelevat. Tästä johtuen säännöllinen palveluverkkotyö nousee korostuneeksi ja erityisesti silloin, kun palveluiden tuottamiseen osoitettu resurssipohjan osoittautuu tarpeisiin ja odotuksiin nähden liian heikoksi. Kunnassa käynnistetyn palveluverkkoselvityksen tavoitteena on tuottaa riittävä tieto tarvittavien palveluverkkopäätösten tekemiseksi.

Palveluverkon kehittäminen on pitkäjänteistä toimintaa ja investointien jaksottamisen myötä palveluverkon rakentaminen suunniteltuun muotoonsa kestää vuosia.

Palveluverkon kehittämisessä noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Tiivistetään nykyistä palveluverkkoa (päiväkodit ja koulut suuremmiksi kokonaisuuksiksi, samalla huomioiden yhtenäiskouluajattelu ja alkuluokkatoiminta, luovutaan epäkelvoista tiloista, karsitaan puisto- ja urheilualueiden määrää, jne.).
- Tehostetaan koko kuntatasolla tilojen käyttöä tilatehokkuutta lisäämällä ja käyttöastetta parantamalla. Esimerkiksi mahdollisissa keskittämispäätöksissä kunnan kaikkien toimitilojen yhteenlaskettu pinta-ala tulee laskea ja tilojen määrän vähentyä. Tuotannon siirtymisen

perusteella tyhjentyneistä kohteista luovutaan tai kohde jalostetaan palveluverkon kannalta tarkoituksenmukaiseen käyttöön, esim. palvelutarpeiden kasvun edellyttämän kapasiteetin kasvattamiseksi.

- Uudiskohteiden ja laajojen peruskorjaus-/perusparannuskohteiden tulee lähtökohtaisesti palvella monipuolisesti erilaisia toimintoja (tilojen monikäyttöisyysvaatimus).
- Investointipäätöksissä selvitetään eri toteutusvaihtoehtojen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset.

4. Henkilöstölinjaukset

Kunnan palvelutuotanto on vahvasti henkilöstövaltaista tulevaisuudessakin, vaikka esimerkiksi digitalisaation eteneminen tehostaa monin tavoin tiedon käsittelyä ja toimintatapoja. Henkilöstömenot muodostavat noin 27 % kunnan käyttötalouden toimintamenoista. Henkilöstömenojen hallinnan keinoja on tarkasteltava osana kestävää talouden kehitystä. Tavoitteena on, että henkilöstö osallistuu, luottaa ja sitoutuu kestävään talouden hallintaan.

Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnittelussa tavoitteena on kattaa palvelutarpeet henkilöstömäärää kasvattamatta. Aktiivinen ja jatkuva henkilöstösuunnittelu on johdon ja esimiesten työkalu. Henkilöstösuunnittelun tarkoituksena on varmistaa, että henkilöstön määrä ja rakenne on kohdentunut palvelutuotannon tarpeiden ja toimintaympäristön muutosten suuntaisesti. Henkilöstösuunnitteluun sisältyy esimerkiksi henkilöstön määrään ja rakenteeseen, työn tavoitteisiin, tehtäväkuviin, työn hintaan, työaikaan, suorituksen johtamiseen, palkitsemiseen ja osaamisen kehittämiseen liittyvät prosessit ja suunnitelmat. Henkilöstösuunnittelussa huomioidaan myös vaihtuvuuden ja eläkepoistuman (keskimäärin 35 hlöä/v.) vaikutukset.

Toiminnan ja palvelujen muutostilanteissa henkilöstövaikutusten huolellinen arviointi ehkäisee henkilöstömenojen kasvua.

SBIHR -henkilöstöraportointi vahvistaa henkilöstöressurssien käytön suunnitelmallisuutta.

Tarvittavia vakanssi- ja tehtävämuutoksia tehdään hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin. Talousarvioesitykseen sisältyvään henkilöstösuunnitelmaan kootaan esitykset perustettavista uusista perustettavista viroista ja työsuhteisista tehtävistä sekä alustavana suunnitelmana taloussuunnitelmavuosille. Esityksiä tehdään vain silloin, jos tehtävä- tai vakanssimuutoksilla ei voida tuottaa riittävää resurssia palvelun tuottamiseen.

Henkilöstön lomautukset voivat tuottaa säästöjä palkkakuluissa ainoastaan lyhyellä aikavälillä, yhden talousarviovuoden aikana. Kunnan palvelutuotannolle lomautukset tarkoittavat kuitenkin aina pitkäaikaisia häiriöitä ja ovat siksi ristiriidassa palvelujen jatkuvuuden ja saatavuusvaatimusten kanssa. Tämän vuoksi lomautuksia ei esitetä kestäväen talouden hallintakeinoksi.

Rekrytointi

Rekrytointilupamenettelyn tarkoituksena on vahvistaa henkilöstöressurssien suunnitelmallista ja taloudellista käyttämistä. Lupa tarvitaan kaikkien vakituisten virkojen ja tehtävien sekä yli 12 kk kestävien sijaistusten täyttämiseen, lukuun ottamatta valtuuston talousarviossa hyväksymiä ja henkilöstösuunnitelmaan sisältyviä virkoja ja tehtäviä.

Ennen rekrytointiluvan hakemista rekrytoiva esimies selvittää lisätyön tarjoamismahdollisuudet vastaavassa osa-aikatyössä oleville sekä työnjaon muuttamisen, muiden tehtäväjärjestelyjen, sisäisen työkierron ja osatyökykyisten uudelleensijoittumisen mahdollisuudet. Rekrytointilupa-hakemukseen kirjataan tämän jälkeen taloudelliset ja toiminnalliset perusteet tehtävän täyttämiseksi.

Kunnan johtoryhmä käsittelee avoimeksi tulevien vakanssien rekrytointia sopimallaan tavalla. Rekrytointiluvat myöntää tämän jälkeen toimialajohtaja. Valtuuston tai kunnanhallituksen valinnan piiriin kuuluvien virkojen ja tehtävien rekrytointiluvista päättää kunnanhallitus päättäessään niiden haettavaksi julistamisesta.

Työn tuottavuus

Kunnan henkilöstö työskentelee useissa työaikajärjestelmässä kunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaisesti. Tämän monimuotoisuuden rinnalla halutaan edistää työn joustavuutta sekä työntekijän että työnantajan kannalta.

Tavoitteena on, että kunnan omilla päätöksillä ei lisätä sijaisuus- ja tehtävämuutostarpeita tuotavia poissaoloja työstä, virka- ja työehtosopimukseen ja lainsäädäntöön perustuvien poissaolojen lisäksi.

Johto ja esimiehet vastaavat siitä, että työpaikalla työn tavoitteet ja työnjako on selkeästi määriteltä. Suorituksen johtamisen prosesseja kehitetään selkeämmiksi.

SBIHR –henkilöstöraportointi mahdollistaa henkilötyövuosien ja toteutuneen työpanoksen sekä palkkamenojen seurannan ja analysoinnin.

Työkykyjohtamisessa tavoitteena on vähentää edelleen työkyvyttömyydestä johtuvia poissaoloja sekä nopeuttaa työntekijän paluuta sairauslomalta takaisin työhön aktiivisen työkyvyn tuen keinoja käyttäen.

5. Harkinnanvaraisten palvelujen tarkistaminen

Kunnassa tuotettavat palvelut voidaan jakaa lakisääteisiin palveluihin sekä harkinnanvaraisiin palveluihin. Lakisääteisiä palveluja ovat esimerkiksi perusopetuslaissa, varhaiskasvatuslaissa ja maankäyttö- ja rakennuslaissa kunnalle säädetyt palvelutehtävät. Harkinnanvaraisia palveluja ja avustuksia ovat esimerkiksi liikunta- ja puistoalueiden ylläpitoon liittyvät tukitoimet tai yhdistystoiminnan tukemiseen liittyvät avustukset. Joskus rajapinnat lakisääteisten palvelujen ja harkinnanvaraisten palvelujen välillä voivat hämärtyä, sillä usein näitä palveluja tuotetaan rinnakkain osana yhtenäistä palveluprosessia tai sitten kunta on voinut omaehtoisesti nostaa tuotettavan palvelun laatutasoa lain edellyttämien sisältö- ja laatuvaatimusten ylitse.

Kunnan tulee ensisijaisesti turvata laista nousevat peruspalvelut. Mikäli kunnan taloudellinen tilanne on heikko, tulee mahdollisia sopeuttamistoimia kohdistaa harkinnanvaraisiin palveluihin. Kunnan peruspalvelujen ja niitä tukevien investointien rahoituspohjan turvaamiseksi, kunnan harkinnanvaraiset palvelut on syytä kartoittaa toimialoittain ja pohtia mahdollisesti resursoinnin uudelleen kohdentamista lakisääteisiin palveluihin. Tämä voi tarkoittaa joko kokonaan luopumista harkinnanvaraisesta palvelusta tai niihin kohdistettujen määrärahojen laskemista. Harkinnanvaraisten palvelujen osalta selvitetään niiden talousvaikutukset ja muut vaikutukset kunnalle ja palvelujen käyttäjille.

1.6 Ostopalveluiden ohjaus

Nurmijärven kunta hyödyntää palveluiden järjestämisessä markkinoita sekä alueellisia yhteistyömuotoja. Hankintasopimuksiin perustuvissa ostopalveluissa, kuten koulukuljetuksissa ja katujen kunnossapidossa, toiminnanohjausta toteutetaan hankintasopimuksen kautta. Hankintasopimuksissa on määritelty muun muassa tuotteet ja palvelut, niiden ostohinnat, laatuvaatimukset sekä toimitusehdot. Ostotarve määritellään toimialalla ja ostojen mitoitus tulee sovittaa valtuuston vahvistamaan talousarvioon.

Alueellisen yhteistyön muotoja ovat muun muassa kuntayhtymämuotoinen toiminta, joista Nurmijärven kunnalle merkittävämpiä ovat sote-uudistuksen jälkeen Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä (Keuda) ja Uudenmaan Liitto kuntayhtymä sekä osakeyhtiömuotoinen yhteistoiminta, kuten jätehuollon palveluita tuottava Kiertokapula Oy sekä elinkeinoelämän kehittämis- ja tukitoimintoja tuottava Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy.

Kuntayhtymä- ja osakeyhtiömuotoisessa toiminnassa yhteistyö perustuu varsinaista ostotoimintaa ohjaavan sopimuksen lisäksi myös kunnan osakkuuteen yhteisössä. Tämän perusteella ostopalveluiden ohjausta tehdään myös kunnan omistukseen perustuvan omistajaohjauksen kautta.

Kunnan omistajaohjausta yhteisöissä toteutetaan käytännössä siten, että sekä luottamushenkilöitä että virkaorganisaation edustajia on nimettynä yhteisöjen toimielimiin ja yhteistyöryhmiin. Tällaisia toimielimiä ovat esimerkiksi yhtymähallitus, yhtymävaltuusto ja osakeyhtiön hallitus. Lisäksi on erikseen nimetty eri yhteisöihin yhtiökokousedustat, joiden tehtävänä on osaltaan edustaa kuntaa yhtiökokouksissa.

Ostopalveluiden ohjauksen kannalta on oleellista arvioida säännöllisesti yhteistyön kannattavuutta kunnalle, jota voidaan mitata sekä laadullisesti että taloudellisesti. Hankintasopimuksen varaiseen yhteistyöhön voidaan vaikuttaa erityisesti aktiivisen sopimuseurannan ja laadukkaan kilpailutustyön kautta. Silloin kun yhteistyö perustuu hankintasopimuksen lisäksi kunnan omistukseen, on ostopalveluiden tarkoituksenmukaisuutta arvioitava myös omistajapoliittisena kysymyksenä.

1.7 Muutokset väestössä ja palvelutarpeissa

Nurmijärvi on 2020-luvulla yli 44 000 asukkaan koti. Kasvu on ollut melkoista ja Nurmijärven väestö on kaksinkertaistunut neljässäkymmenessä vuodessa (1970-luvun lopulta tähän päivään). Kunnan kasvuvauhti on ollut KUUMA-seudun nopeimpia ja myös koko maan tasolla merkittävää. Väestönkasvun vauhti on kuitenkin vaihdellut voimakkaasti vuosien varrella – Nurmijärvi muiden KUUMA-kuntien tavoin sykkii pääkaupunkiseudun pulssin mukana. Huomionarvoista on kuitenkin se, että Nurmijärvi on sekä määrällinen että laadullinen kasvukunta riippumatta talouden suhdannevaihteluista, alueiden kiihtyvistä eriytymiskehityksestä, syntyvyyden merkittävästä laskusta, väestön ikääntymisestä tai 2010-luvun Järvenpää-ilmiöstä. Myös 2020-luvun alkua leimannut korona-aika on ollut Nurmijärven väestönkasvulle suotuisaa.

Nurmijärvi profiloituu edelleen 2020-luvulla lapsiperheiden kotipaikkana, mutta samaan aikaan syntyvyys Nurmijärvellä on merkittävästi pienentynyt vuodesta 2006 alkaen ja kunnassa asuvien lasten (0–14-vuotiaat) määrä on myös merkittävästi vähentynyt. Syntyneiden määrä on laskeutunut siitäkin huolimatta, että Nurmijärven suurin kasvu on kertynyt perheenperustamisessa oleviin ikäluokkiin (25–34-vuotiaat). Samaan aikaan ikäryhmien suhde on myös painottumassa ikääntyviin. Myös asuntokuntien lukumäärä on ollut kasvussa ja asuntokuntien keskikoko laskussa läpi 2000- ja 2010-lukujen.

2020- ja 2030-luvuilla Nurmijärvellä on rakentumassa osittain pientalovaltaisia asuinalueita ja näiden oletetaan houkuttelevan lapsiperheitä. Rakentamisen painotuksista huolimatta Nurmijärven väestö ikääntyy väestön luonnollisen ikääntymisen myötä. Väestörakenteessa tapahtuvat muutokset tuovat mukanaan tarpeen tarkastella kunnan palvelujärjestelmää uudelleen.

Väestö- ja ikärakenteen muutos vaikuttavat palvelujen kysynnän painotuksiin, talouden liikkumavaraan ja edelleen henkilöstötarpeiden muutoksiin. Ikärakenteen muutos haastaakin vanhat toimintatavat, sillä kehyskuntien, myös Nurmijärven, palvelurakenne, toimintatavat ja painotukset on lähtökohtaisesti luotu toisenlaisia olosuhteita varten. Yleisellä tasolla väestö- ja ikärakenteen muutosten odotetaan tuovan kunnille helpotusta alaikäisten palveluiden kustannuksiin, mutta samalla ikäihmisten palveluiden kokonaiskulujen ennustetaan lisääntyvän merkittävästi. Kuitenkin kasvavalle kunnalle, kuten Nurmijärvelle, tilanne on siitä erityinen, että kasvun myötä lasten ja nuorten määrän ennustetaan pitkällä aikavälillä pysyvän suunnilleen nykytasossa. Toisin sanoen, lasten ja nuorten määrän ei ennusteta koko kunnan tasolla juuri vähenevän, mutta samaan aikaan ikäihmisten määrä ja osuus kasvavat merkittävästi. Lasten ja nuorten määrissä on kuitenkin suuria paikallisia eroja ja uudisrakentaminen kasvattaa paikallisesti ja piikimäisesti varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen kysyntää.

Edellä kuvatun kehityksen suuntaa arvioidaan vuosittain kunnan väestölaskelmien päivittämisen kautta. Kunnan väestölaskelma on menneen kehityksen ja todennäköisen tulevaisuuden perusteella tehty arvio, joka perustuu sen hetkiseen parhaaseen mahdolliseen olemassa olevaan tietoon. Kunnan väestölaskelmien taustalla vaikuttaa Tilastokeskuksen uusi virallinen väestöennuste. Lisäksi laskelmissa otetaan huomioon kunnan vireillä olevat ja alkaviksi arvioidut asuinrakentamishankkeet. Väestölaskelmissa pyritään myös ennustamaan yhteiskunnallisten muutostekijöiden tulevia suuntia muun muassa kaupungistumisen, väestön ikääntymisen, asuntokuntien koon kehittymisen, syntyvyyden kehityksen, asumispreferenssien muutoksen, rakentamisen trendien sekä talouden tilan osalta.

PALVELUTUOTANTOKORTIT 2023

2. Palvelutuotantokortit

2.1 Konsernipalveluiden palvelutuotantokortit

Konsernipalveluiden toimialan perustehtävänä on tukea muiden toimialojen ja konserniyhteisöjen toimintaa.

Konsernipalvelujen hoitamia tehtäviä ovat elinkeino- ja työllisyyspalvelut, viestintä- ja markkinointi, kunnan kokonaistalouden hoito, strategian ja tiedonhallinnan koordinointi, tietohallinto ja tietotekniikan järjestäminen, hankintapalvelut, kunnan yleishallinnon hoitaminen, juridinen konsultaatio, asianhallinta ja arkistointi, keskitetty asiakaspalvelu sekä henkilöstöhallinnon tehtävät. Konsernipalvelut vastaa Aleksia -liikelaitoksen (siivous- ja ruokapalvelut) ohjauksesta.

ARVIO KONSERNIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2023-2025

Uusi kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa keväällä 2022. Strategian hyväksymisen jälkeen on käynnistetty strategian jalkauttaminen ja mittarointi. Strategian vuositavoitteet laaditaan vuoden 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä. Kunnan palvelutuotannon ohjausta kehitetään vakiinnuttamalla palveluiden järjestämissuunnitelma ja rullaava palveluverkko pysyväksi toimintamalliksi.

Kunnan talouden tasapainottaminen on keskeinen tavoite tuleville vuosille. Vuoden 2022 aikana valmistellaan päätöksentekoon päivitetty NUUKA-ohjelma. Talouden tasapainottaminen vaatii merkittäviä toiminnan ja palvelujen muutoksia läpi kuntaorganisaation. Konsernipalvelujen osalta on tarpeen tehostaa sekä sisäistä toimintaa että toiminnan prosesseja yli toimialojen kustannustehokkuuden lisäämiseksi.

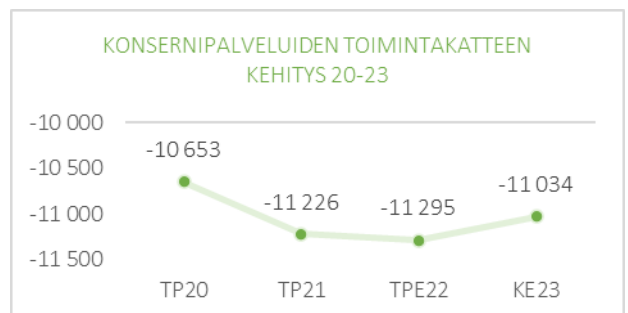
Uudessa kuntastrategiassa matkailun kehittäminen on nostettu yhdeksi painopisteeksi. Matkailun kehittämistä tehdään aktiivisesti suunnitelmakaudella mahdollistamalla matkailun, kulttuurin ja tapahtumatoiminnan toimintaedellytyksiä ja kehittämällä keskeisiä matkailukohteita.

TE-palvelut 2024-uudistus on valmisteilla ja esityksen mukaisesti työllisyydenhoidon vastuut ovat siirtymässä kunnille vuoden 2024 lopussa. Työllisyyspalvelujen järjestämisen osalta valmistellaan palvelujen järjestämistä paa mahdollisen uudistuksen voimaantullessa.

YHTEEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- Palkanlaskennan ulkoistaminen ja henkilöstöhallinnon järjestelmäuudistus

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP 2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 999	1 968	2 206	1 919
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	169	621	190	146
Muut toimintatuotot	38	93	192	191
Toimintatuotot yhteensä	2 206	2 681	2 588	2 256
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-4 379	-4 367	-4 907	-4 542
Palvelujen ostot	-4 332	-4 767	-4 870	-4 498
Aineet, tarv. ja tavarat	-93	-76	-104	-111
Avustukset	-3 178	-4 057	-3 250	-3 246
Muut toimintakulut	-877	-640	-769	-876
Toimintakulut yhteensä	-12 859	-13 907	-13 883	-13 290
Toimintakate	-10 653	-11 226	-11 295	-11 034

TOIMIALAN INVESTOINNIT 2022-2024			
Investointi-kohde	TPE22	KEHYS23	TS 24
Tietotekniikka	150 000	150 000	0
Kalusteet, kunnanvirasto	150 000	0	0

HALLINTOPALVELUT

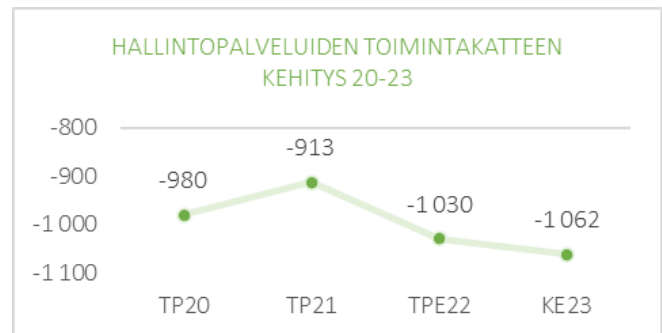
Hallintopalvelujen tulosalue vastaa valtuuston ja kunnanhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, muista tukitehtävistä ja kokoussihteeriudesta. Lisäksi tulosalue vastaa hallinnon yleisistä tukipalveluista, kunnanviraston keskitetystä asiakas- ja palautepalvelusta sekä kirjaamo- ja arkistopalveluista. Lisäksi tulosalueen vastuulla on vaaleihin liittyvät käytännön järjestelyt. Tulosalue vastaa myös kunnan henkilöstön ja päätöksenteon juridisesta tuesta, tietosuovastaavan tehtävistä sekä turvallisuus- ja valmiustehtävistä.

ARVIO HALLINTOPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITYMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Hallintopalveluihin sisältyvät juridiset tukipalvelut kunnan eri toimialoille. Painopisteenä on kehittää juridisien koulutuksen ja ohjeistusten antamista toimialoille. Hallintopalvelujen tehtäviä on järjestelty uudelleen viimeisten vuosien aikana ja tehtäväjärjestelyjä tulosalueella jatketaan edelleen. Hallintopalvelujen rooli on organisaatio- ja henkilömuutosten myötä siirtynyt yhä enemmän asiantuntijaorganisaatioksi.

Kunnanviraston asiakaspalvelun toiminnan kehittämistä jatketaan. Asianhallinta ja arkistointi -yksikön toimintaa tulee tulevana vuosina kehittää voimakkaasti kohti digitalisaatiota mm. sähköisen arkistoinnin ja tiedonhallinnan osalta. Kehitystyö vaatii edelleen resursseja niin henkilöstön kuin eurojenkin osalta ja näiden molempien käyttöä on suunniteltava ennalta useamman vuoden eteenpäin. Kunnan turvallisuus- ja valmiusasiat ovat osa tulosalueen asiantuntijaorganisaatiota, ja turvallisuuden kunnan eri alueilla on panostettu entistä enemmän.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	97	55	83	45
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	39	30	0	25
Muut toimintatuotot	14	9	1	5
Toimintatuotot yhteensä	151	94	81	75
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-785	-728	-781	-743
Palvelujen ostot	-183	-105	-219	-212
Aineet, tarv. ja tavarat	-16	-21	-20	-25
Avustukset	0	0	0	-4
Muut toimintakulut	-147	-152	-156	-153
Toimintakulut yhteensä	-1 131	-1 007	-1 110	-1 137
Toimintakate	-980	-913	-1 030	-1 062

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä	13,1	15	14
Tehdyt henkilökortit	318	Tieto ei ole saatavilla	Tieto ei ole saatavilla
Välitetyt puhelut	Tieto ei ole saatavilla	Tieto ei ole saatavilla	Tieto ei ole saatavilla
Kirjattavat asiat	Tieto ei ole saatavilla	Tieto ei ole saatavilla	Tieto ei ole saatavilla

HENKILÖSTÖPALVELUT

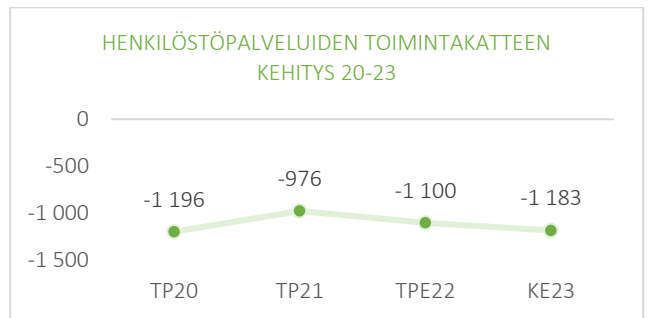
Henkilöstöpalvelujen tehtävänä on tukea ja kehittää henkilöstöjohtamista sekä henkilöstön hyvinvointia. Tulosalue tarjoaa henkilöstölle sähköisiä itsepalveluja, lähitukea ja erityispalveluja seuraavilla osa-alueilla: henkilöstön kehittäminen, henkilöstöraportointi, palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmät, palvelussuhdeasioiden neuvonta ja ohjaus, yhteistoiminta, rekrytointipalvelut, työhyvinvointi ja työsuojelu. Tulosalue muodostuu kolmesta tulosyksiköstä: HR-palvelut, rekrytointipalvelut sekä työhyvinvointi ja työsuojelu.

ARVIO HENKILÖSTÖPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Henkilöstöpalveluja johdetaan ja kehitetään kuntastrategian ja henkilöstöohjelman strategisten tavoitteiden sekä organisaation HR-palvelutarpeiden suuntaisesti. HR-tukea henkilöstölle, esimiehille ja johdolle organisoidaan yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Palkanmaksupalvelut siirtäminen Sarastiaan on toteutettu loppuvuodesta 2022. Palvelukeskukseen siirtämisen tavoitteena on turvata kunnan palkanmaksupalvelujen jatkuvuutta ja kehittymistä sekä pitkällä aikavälillä tuottaa kustannussäästöjä. Siirron vuoksi henkilöstöpalvelujen tehtäviä ja HR-tukea selkeytetään. Henkilöstötyön sähköisten prosessien kehittäminen jatkuu. Henkilöstötyön prosessit muuttuvat, kun HR-tietojärjestelmäkokonaisuuden uudistaminen toteutetaan yhteistyössä Sarastian kanssa vuonna 2024. Järjestelmien käyttöönottaminen on vaativa kokonaisuus ja vuonna 2023 aloitetaan jo varautuminen tuleviin henkilöstötyön muutoksiin.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	175	205	195	195
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	2	66	50	50
Toimintatuotot yhteensä	177	271	245	245
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-995	-856	-876	-668
Palvelujen ostot	-226	-334	-311	-512
Aineet, tarv. ja tavarat	-19	-5	-28	-28
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-133	-52	-130	-220
Toimintakulut yhteensä	-1 373	-1 247	-1 345	-1 427
Toimintakate	-1 196	-976	-1 100	-1 183

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä	16	14,2	11
Toimintakulut/HTV1	79 706 €	94 704 €	129 767 €

TALOUS- JA STRATEGIAPALVELUT

Talous- ja strategiapalvelujen tulosalue vastaa kunta-konsernin talouden ohjauksesta, kuntastrategian val-mistelusta sekä kunnan sisäisten hankintapalveluiden ja tietotekniikkapalveluiden tuottamisesta. Tulosalue koostuu neljästä tulosyksiköstä: talouspalvelut, strate-giapalvelut, hankintapalvelut ja tietotekniikkapalvelut.

Talouspalvelujen keskeisenä tehtävänä on vastata kun-takonsernin taloussuunnittelusta ja -raportoinnista, maksuvalmiuden ja rahoitustoimintojen ylläpidosta sekä yleisesti kuntakonsernin talouden ohjauksen kehittämi-sestä. Hankintapalveluiden tulosyksikkö vastaa kunnan keskitettyjen palvelu- ja tavarahankintojen kilpailuttami-sesta, hankintasopimusten valmisteluun ja niiden jälki-hoitoon liittyvästä koordinaatiosta sekä kilpailutus- ja sopimusjärjestelmän ylläpidosta.

Tietotekniikkapalvelujen tulosyksikön tehtävänä on vas-tata kunnan tietojärjestelmien ja työasemapalveluiden toimivuudesta, saatavuudesta ja kehittämisestä sekä tietohallinnosta. Strategiapalvelut vastaavat strategia-työn valmistelusta ja strategisen ohjauksen kehittämi-sestä, väestö- ja palvelutarveanalyysistä osana tiedolla johtamista sekä asumisen viranomaistehtävistä.

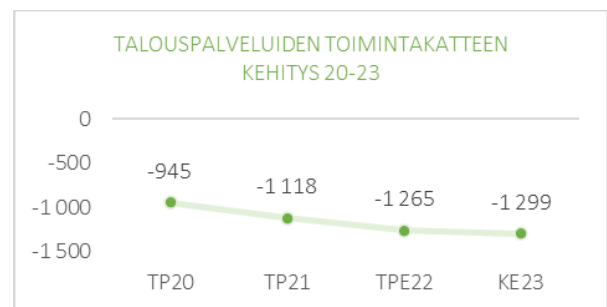
ARVIO TALOUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHIT-TYMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELU-TUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Talouspalvelut -tulosyksikön toiminnan painopisteet tu-levat tulevina vuosina keskittymään raportointiin ja sen kehittämiseen, talouden pitkän aikavälin suunnittelun ja tasapainotuksen, rahoitussuunnittelun, kuntatasoisten kehittämis- ja järjestelmähankkeiden, sisäisen lasken-nan ja osaamisen kehittämisen sekä Sarastian ostopal-velujen ohjauksen ja kehittämisen ympärille.

Sote-toimintojen ICT-tuen siirtymisessä pois tietotek-niikkapalvelut -tulosyksiköltä on ollut viivästystä. Toi-mintaa sopeutetaan uuteen tilanteeseen. Konesali- ka-pasiteettipalvelut on kilpailutettu 2021 ja otettu käyt-töön. Uusi toimintatapa konesali- ja kapasiteettitoimit-taja CGI Suomi Oy:n kanssa vakiintuu vuoden 2022 ai-kana. Tietotekniikkapalvelut -tulosyksikkö mahdollistaa kunnan digitaalisten palveluiden kehittämisen ja huo-lehtii kunnan tietoteknisen ympäristön tietoturvasuu-desta. Tietoturvaan liittyvät tehtävät tulevat vaatimaan lisäresursointia muuttuneessa turvallisuusympäristössä. Helpdeskin tukitoiminnoissa lisätään automaatiota ja it-sepalvelua.

Hankintapalvelujen roolissa on tapahtunut muutos vuo-den 2021 aikana kun kunnan hallintosääntöä päivitet-tiin. Suurin osa hankintapalveluiden kilpailuttamista hankinnoista siirtyy uudistuksen myötä toimialojen kil-pailuttettavaksi. Hankintapalvelujen rooli keskittyy jat-kossa hankintatoimen strategiseen ohjaukseen ja toi-mialojen tukemiseen ja konsultointiin toteutettaviin hankintoihin liittyen. Hankintatoimen ohjausta varten on perustettu hankintojen ohjausryhmä.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 693	1 608	1 822	1 579
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	66	493	0	0
Muut toimintatuotot	17	16	134	131
Toimintatuotot yhteensä	1 776	2 117	1 956	1 710
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-906	-1 057	-1 200	-1 208
Palvelujen ostot	-1 663	-2 045	-1 829	-1 616
Aineet, tarv. ja tavarat	-48	-18	-46	-33
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-104	-116	-146	-152
Toimintakulut yhteensä	-2 722	-3 235	-3 221	-3 009
Toimintakate	-945	-1 118	-1 265	-1 299

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä (HTV1)	21,1	23	22
Sarastian palvelut: Kiinteät kustannuk-set	212 137 €	206 000 €	205 000 €
Työkustannukset	211 599 €	210 000 €	203 000 €
Hallinnoitavien sopi-musten määrä	Tieto ei ole saatavilla	366	366
Uudet liittymiset yh-teishankintayksiköi-den sopimuksiin	11	10	10
Tietotekniikan hoi-dossa olevien työ-asemien määrä	1 835	1 900	1 900

VIESTINTÄ- JA MARKKINOINTIPALVELUT

Viestintä- ja markkinointipalvelut edistää kuntastrategian toimintaperiaatetta aktiivisesta ja ennakoivasta vuorovaikutuksesta ja viestinnästä sekä osallistamisesta. Tätä toteutetaan Nurmijärven kunnan viestintäohjelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa. Viestintä- ja markkinointipalveluiden vuoden 2023 toiminnassa huomioidaan eri sidosryhmien osallistaminen, työnantajamielikuvan kehittäminen, kunnan historia ja juhluvuoden 2025 valmistelu, kunnan viestinnän kokonaisvaltainen kehittäminen ja kotisivujen jatkojalostaminen.

ARVIO VIESTINTÄ- JA MARKKINOINTIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Viestinnän painopisteenä on edelleen positiivisen kuntakuvan luominen sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä. Tähän pyritään avoimella ja ennakoivalla vuorovaikutuksella sekä suunnitelmallisella viestinnällä, joka noudattaa uutta viestintäohjelmaa (tavoitteena saada päätöksentekoon vuoden 2022 aikana). Viestintäohjelmassa tehdään valintoja viestinnän kehityshankkeista ja tavoitteista vuosille 2022–2030.

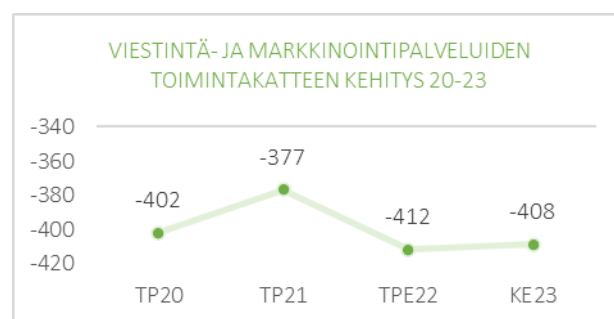
Tulosalue tukee viestinnällisesti kunnan toimialoja ja muita tulosalueita näiden omassa toiminnassa. Vuonna 2023 kunnan viestintä- ja markkinointipalvelut lisäävät sisäistä koulutusta, millä tähdätään kunnan viestinnän viestintäohjelman mukaiseen kehittymiseen kokonaisuudessa. Sisäinen koulutus on jäänyt koronapandemiasta johtuen suunniteltua vähäisemmäksi vuosina 2020–2022.

Viestintä- ja markkinointipalvelut toteuttaa suunnitelmakaudella vetovoima- ja työnantajamielikuvakampanjoita, jotka tukevat viestintäohjelman tavoitteiden toteutumista. Viestinnässä panostetaan erityisesti työnantajamielikuvaviestintään, tonttimarkkinointiin sekä kunnan historiateosprojektiin, joka liittyy Nurmijärven kunnan 250-vuotisjuhliin vuonna 2025.

Kunnan viestinnän toimintakulujen vähentymistä palvelujen ostojen osalta talousarviovuodelta 2022 selittää se, että viestinnän budjetissa olleita matkailumarkkinoinnin- ja viestinnän kuluja on siirretty yhteen muiden kunnan matkailukustannusten kanssa. Näin selkeän budjetin kautta matkailun kehittäminen on jatkossa selkeämpää.

Kuntalaisviestinnän osalta kunnan viestinnässä panostetaan mm. Ennakoivan viestinnän lisäämiseen ja kotisivujen kehittämiseen tiedon löydettävyyden ja sivujen käytettävyyden osalta.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	29	44	40	40
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	29	44	40	40
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-250	-255	-230	-264
Palvelujen ostot	-139	-121	-174	-137
Aineet, tarv. ja tavarat	-1	-1	-2	-2
Avustukset	-27	-28	-32	-32
Muut toimintakulut	-15	-15	-14	-14
Toimintakulut yhteensä	-431	-421	-452	-449
Toimintakate	-402	-377	-412	-408

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä	3,2	5,25	4

ELINVOIMAPALVELUT

Elinvoimapalvelut –tulosalue muodostuu elinkeino- ja työllisyyspalveluista sekä matkailun kehittämisestä ja maaseututoimesta, joka toteutuu ostopalveluna Mäntsälän kunnalta.

Elinkeinotoimi vastaa kunnan elinkeinopalveluista. Näistä keskeisenä on kuntaan sijoittuvien yritysten tukeminen ja kunnan yritystonttien myyminen sekä kunnassa jo olevien yritysten tukeminen ml. vuoropuhelun edistäminen kunnan ja elinkeinoelämän välillä. Ole-massa olevien yritysten tukeminen pitää sisällään mm. tapahtumien järjestämistä, yritysneuvonnan koordinaointia, kunnan asioista viestintää yrityksille sekä kehityshankkeita.

Matkailun kehittäminen on nostettu Nurmijärvellä erikseen esiin kuntastrategiassa. Ko. elinkeinon edistäminen keskittyy alan yksityisten toimijoiden toimintaedellytysten parantamiseen. Keinoina tähän ovat mm. palveluiden ja tuotteiden myyntikanavien kehittäminen ja ylläpitäminen, brändityö ja markkinointi sekä ennen kaikkea toimijalähtöinen kehittämistyö.

Työllisyyspalveluilla on kaksi keskeistä tehtävää. Lakisääteisenä toimenpiteenä on velvoitetyöllistämistä vastaaminen. Toinen on kunnan osuuden minimointi KELA:n työmarkkinamaksuista. Tämä toteutetaan neuvomalla henkilökohtaisesti ihmisiä, joiden työttömyys on pitkittynyt yli 300 työmarkkinatukipäivään tai jotka ovat lähellä tätä rajaa. Palvelua tarjotaan kaikille, joilla on haasteita työllistymisessä. Asiakkuuksien hankinta painottuu kuitenkin vain niihin, joiden työttömyys on pitkittynyt. Näiden ydintehtävien lisäksi työllisyyspalvelut konsultoivat muuta kuntaa mm. työllistämisen tukiin ja hakemisiin liittyviä asioista, auttavat sijaisten rekrytoinnista ja etsivät yrityksille työntekijöitä avoimena oleviin tehtäviin.

ARVIO ELINVOIMAPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2022-2024 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Elinvoimapalveluiden osalta on huomioitava, että tulosalueen ainoa lakisääteinen tehtävä on velvoitetyöllistettävien työllistäminen. Kustannuksena tämä näkyy ennen kaikkea työllistämismäärärahoissa. Tämän lisäksi tulosalueen talousarvion kautta maksetaan kunnan osuus KELA:n työmarkkinamaksuista. Näin ollen työllistämismäärärahojen minimitarve ja osuus KELA:n työmarkkinamaksuista määräytyy ulkopuolelta. Muilta osin kus-

tannusrakenteeseen voidaan vaikuttaa suoraan päätöksillä ja keskeinen kustannusten nousua ajava tekijä on normaali palkkatason nousu.

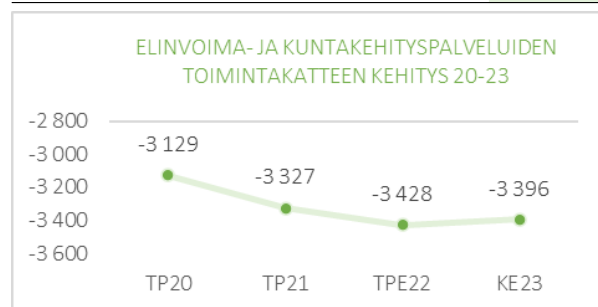
Työttömyyden rakenne on Nurmijärvellä muuttumassa. Merkittäviä tekijöitä ovat ikääntyminen ja työttömyyden pitkittyminen. Näiden ryhmien työllistyminen on vaikeaa. Tämä nostaa sekä KELA:n työmarkkinatukiosuutta, että velvoitetyöllistettävien määrää. Koronapandemian aikana työttömyys kasvoi nopeasti ja tämä vaikuttaa edelleen pitkäaikaistyöttömyyden kasvuun.

Palveluiden toiminnan kehittämiseksi mahdollisesti tehtävät toimenpiteet riippuvat siitä, haetaanko ensisijaisesti vaikuttavuuden parantumista vai kustannustehokkuutta.

Elinkeinojen osalta yritystonttivaranto on vähissä. Muun toiminnan vaikuttavuutta voidaan parantaa mm. syventämällä yhteistyötä KUUMA:n ja pk-seudun kaupunkien kanssa mm. sijoittumispalveluissa ja alueen elinkeinomarkkinoinnissa.

Työllisyyden osalta tarjolla oleva palvelujärjestelmä ja koko työllisyysenhoidonmalli ovat muuttumassa radikaalisti, mikäli vireillä oleva TE2024 uudistus toteutuu. Uudistuksen mennessä läpi, kunnan tehtävät ja rahoitus muuttuvat tavoilla, joiden vaikutusta ei vielä voi arvioida.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	0	6	6
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	64	50	190	81
Muut toimintatuotot	1	2	7	5
Toimintatuotot yhteensä	65	52	203	92
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-515	-377	-707	-541
Palvelujen ostot	-424	-359	-501	-571
Aineet, tarv. ja tavarat	-4	-1	-1	-1
Avustukset	-2 174	-2 559	-2 342	-2 290
Muut toimintakulut	-77	-82	-80	-85
Toimintakulut yhteensä	-3 194	-3 378	-3 631	-3 488
Toimintakate	-3 129	-3 327	-3 428	-3 396

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä	6	6	6
Kunnan osuus KELA:n työmarkkinamaksuista	2 540 000	2 302 000	2 250 000
Luovutetut yritystontit	2	6	1

YHTEISET TOIMINNOT

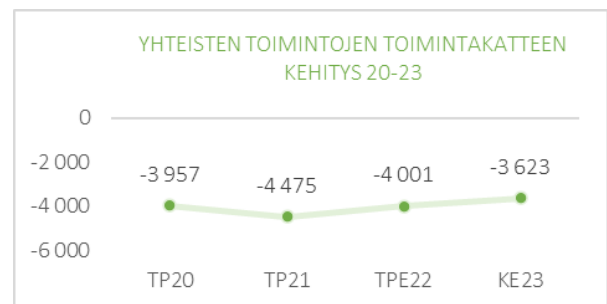
Yhteisten toimintojen tulosalue sisältää kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen toiminnot, vaalit, eri yhteisöiden kunnan jäsenmaksut ja yhteistoimintaosuudet, verotuskustannukset, edustuksen sekä avustukset.

ARVIO YHTEISTEN TOIMINTOJEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit. Nurmijärven kunta viettää 250 v. –juhlavuotta vuonna 2025. Juhlavuonna julkaistaan kunnan historiikin 4. osa, jonka laatiminen on käynnistynyt vuonna 2022. Juhlavuoden suunnittelu käynnistyy vuonna 2023.

Kunnan edunvalvontaa tulee tiivistää eri yhteisöissä kunnan edunvalvontasuunnitelman mukaisesti.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	52	61	52
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	47	0	40
Muut toimintatuotot	4	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	4	99	61	92
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-915	-1 082	-1 096	-1 119
Palvelujen ostot	-1 662	-1 770	-1 838	-1 404
Aineet, tarv. ja tavarat	-6	-30	-8	-22
Avustukset	-977	-1 469	-876	-920
Muut toimintakulut	-401	-223	-245	-250
Toimintakulut yhteensä	-3 961	-4 574	-4 062	-3 715
Toimintakate	-3 957	-4 475	-4 001	-3 623

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä	2	2	2
Kunnanhallituksen kokoukset	29	29	25
valtuuston kokoukset	9	10	10

2.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan palvelutuotantokortit

SIVISTYS- JA HYVINVOINTITOIMIALA

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa kuntalaisten hyvinvointia edistäviä ja monipuolisia varhaiskasvatus-, koulutus-, nuoriso-, liikunta-, kirjasto- ja kulttuuripalveluja sekä kotoutumisen palveluja. Toimialan palvelut tuotetaan siellä missä eri-ikäiset kuntalaiset ovat. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala mahdollistaa kuntalaisille elinikäisen oppimisen, sivistymisen, harrastamisen ja elinikäisen kasvun. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan tehtävänä on myös kuntatasoisen hyvinvointityön koordinaatio.

ARVIO SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTYMISESTÄ 2023-2025

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueelle 1.1.2023 koulukuraattori- ja psykologipalvelut siirtyvät kunnasta hyvinvointialueen vastuulle. Nämä palvelut ovat hetkellä hyvinvointipalvelujen tulosalueen kasvun ja oppimisen tukipalvelujen yksikössä. Hyvinvointipalvelujen tulosalue poistuu toimialan organisaatorakenteesta vuoden 2023 alusta, ja ko. tulosalueen kuntaan jäävät yksiköt sijoitetaan muille toimialan tulosalueille. Kotoutumispalvelut siirtyy hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueen alaiseksi yksiköksi. Liikuntapalvelujen tulosalueen nimike muuttuu liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tulosalueeksi, ja hyvinvoinnin edistämisen yksikkö siirretään liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tulosalueelle.

Kunnan tehtävänä on kunnan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Toimintaa tulee suunnata ennistä enemmän hyvinvointia lisääviin ja ennalta ehkäiseviin palveluihin. Laadultaan riittävän hyvät varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut tulee säilyttää. Lapsille ja nuorille tulee mahdollistaa tarvitsemansa tuen saanti sinne, missä lapset ja nuoret ovat.

Kuntastrategian pohjalta on laadittu sivistys- ja hyvinvointipalvelujen kehittämissuunnitelma vuosille 2022–2030 vuoden 2022 aikana. Palvelujen kehittämisen teemat ovat yhteisöllisyys ja osallisuus, laadukkaan palvelun varmistaminen sekä arjen hyvinvointi. Palveluiden kehittäminen perustuu suunnitelmassa elinkaarimalliajatteluun ja suunnitelma antaa suuntaviivat toimialan palvelujen kehittämiseksi.

Palveluverkon kehittäminen tulee tehdä rullaavasti huomioiden muutokset, mitä tapahtuu lasten ja nuorten määrissä eri puolilla kuntaa. Uusien kaava-alueiden

käyttöön ottamisessa tulee huomioida palvelujen riittävyys ja niiden sijoittuminen. Uudet tilat tulee suunnitella ja rakentaa monikäyttöisiksi.

Investointiohjelmaan sisältyvät koulut toteutetaan monikäyttöisiksi huomioiden pedagogiset linjaukset.

Varhaiskasvatuksen osalta joudutaan huomioimaan varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääntyminen sekä kasvanut alle 3-vuotiaiden määrä. Uudet päiväkodit tehdään pääosin yksityisinä päiväkodeina. Lapsiperheille kehitetään kohtaamispaikkatoimintaa osana hyvinvointialueen perhekeskustoimintaa sekä avointa varhaiskasvatustoimintaa.

Vapaa-ajan palvelujen kehittämisessä tulee huomioida lisääntynyt vapaa-aika sekä muutokset ihmisten vapaa-aikatottumuksissa. Samoin tulee kehittää toimenpiteitä, jolla saadaan koronan jälkeisenä aikana harrastajat palaamaan harrastustoimintaan. Lasten ja nuorten kohdalla tulee kehittää edelleen toimintaa, jolla harrastustoiminta yhdistetään koulupäivän yhteyteen ja jolla jokaiselle lapselle ja nuorelle saataisiin vähintään yksi harrastus.

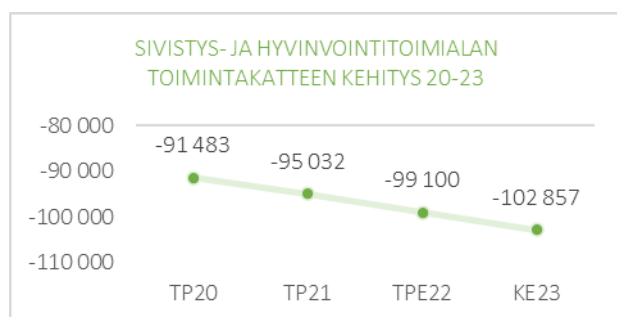
Kirjastotilojen uudistaminen mahdollistaa palvelutuotannon nykyaikaistamisen, ja käyttötarkoituksen mukaiset tilat vastaavat eri-ikäisten palvelutarpeeseen ja antavat mahdollisuuden kohtaamiin. Tapahtumatuotannon mahdollisuuksia kehitetään sekä Taaborinvuorella että Monikossa.

Nuorisotyössä on huomioitava ns. kolmoiskriisin vaikutukset: ilmastoahdistus, koronapandemia ja tulevaisuuskon heikkeneminen. Käytännössä tämä vaatii nuorisotyössä panostusta kohdennettuun työhön, avoimeen toimintaan ja tavoitteelliseen pienryhmätoimintaan. Toiminnassa tulee huomioida niin nuoret kuin nuoret aikuisetkin. Nuorisotyössä tulee tukea niin nuorten osallisuutta, demokratiakasvatusta kuin monilukutaitoakin. Nuorisotyön merkittävä tehtävä on tukea nuorten hyvinvointia ja estää segregatiokehitystä.

Ikäihmisten määrä kasvaa Nurmijärvellä. Heille suunnattuja hyvinvointia tukevia palveluja tulee kehittää terveyden ja toimintakyvyn säilymiseksi. Voimaa vanhuuteen hanke kokoaa yhteen eri ikäihmisille toimintaa ja palveluja tuottavat tahot. Ikäihmisten kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Digitaalisten palvelujen kehittäminen on edennyt koronakriisin aikana. Toimialalla on laadittu vuosille 2022–2025 digisuunnitelma, johon on kirjattu tavoitteet digitaalisen ympäristön ja toimintakulttuurin kehittämiseen, henkilökunnan kouluttamiseen sekä digitaaliseen ympäristöön liittyviin hankintoihin.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2020	TP 2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 126	1 233	1 434	1 576
Maksutuotot	2 552	2 867	4 055	2 463
Tuet ja avustukset	1 398	1 962	674	1 940
Muut toimintatuotot	202	236	369	275
Toimintatuotot yhteensä	5 278	6 299	6 531	6 254
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-55 090	-58 155	-59 240	-60 129
Palvelujen ostot	-15 669	-19 502	-21 824	-22 724
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 711	-2 629	-2 992	-2 874
Avustukset	-7 235	-4 227	-4 253	-4 283
Muut toimintakulut	-16 056	-16 817	-17 323	-19 100
Toimintakulut yhteensä	-96 761	-101 330	-105 631	-109 111
Toimintakate	-91 483	-95 032	-99 100	-102 857

Lainsäädännössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat tulevaisuudessa toiminnan kehittämiseen. Lainsäädännön muutokset vaikuttavat muun muassa nuorten työpajojen toimintaan sekä nuorten työllistämiseen ja koulutuspolkuihin. Oppivelvollisuuden laajeneminen on tuonut lisätehtäviä kuntiin. Samoin useat muutokset varhaiskasvatuslaissa vaikuttavat toimintaan varhaiskasvatuksessa.

Koronakriisin vaikutukset tulevat tulevina vuosina näkyvään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa. Toimintaa tulee kehittää niin, että mahdollisimman nopeasti on mahdollista tukea niitä, joille kriisi aiheuttaa syrjäytymisuhkaa, yksinäisyyttä sekä mielenterveysongelmia. Hyvinvointialueen kanssa tulee kehittää yhdyspintatyötä ja prosesseja sujuvien palvelujen varmistamiseksi kuntalaisille.

YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun vaikutus varhaiskasvatukseen
- Kolmitasoisien tuen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa
- Mahdollinen varhaiskasvatuksen maksuttomuus

- Yksityisten päiväkotien määrän lisääntyminen
- Alkuluokkatoiminnan vakinaistaminen
- Erityistä tukea tarvitsevien lasten palvelutarpeen lisääntyminen
- Lukiokoulutuksen järjestämispaikka tulevaisuudessa
- Lasten ja nuorten vapaa-ajan toimintojen kehittäminen yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, Harrastamisen Suomen mallin kokeilun vakinaistaminen
- Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen lapsiperheille ja ikäihmisille
- Kohdennetun nuorisotyön tarpeen lisääntyminen (kynnyksettömät palvelut, nuorten tavoittaminen)
- Segregaation ehkäiseminen mm. demokratia-kasvatuksen, monilukutaidon ja kaikille avoimen ja maksuttoman harrastustoiminnan kautta.
- Koulussa tehtävän nuorisotyön mallintaminen
- Nuorten työttömyyden kasvu ja sitä kautta toimeentulon haasteet
- Ihmisten vapaa-ajan tottumukset ovat muuttaneet. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen sekä liikuntapalvelujen kuntalaisille tuottamien palvelujen tulee vastata tähän muutokseen.
- Taaborinvuoren ja Monikon käytön lisääminen tapahtumatuotantoon
- Ikäihmisten määrän lisääntyminen luo tarpeita lisätä kunnan tuottamia ennaltaehkäiseviä palveluja liikunta- sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluissa.
- Kunnan talouden tiukentumisesta johtuen joudutaan priorisoimaan, mitä palveluja tuotetaan ja kenelle.
- Lainsäädännössä lähiaikoina tapahtuvat ja tapahtuneet muutokset: oppivelvollisuuden laajeneminen, muutokset varhaiskasvatuslaissa, nuorisolain muutokset, perhevapaaudistus.
- Muutokset lasten ja nuorten määrässä, vaikutukset palveluverkkoon
- Uusien asuinalueiden vaikutukset palveluverkkoon

TOIMIALAN INVESTOINNIT 2023-2025, kalusteet

Investointi-kohde	KEHYS23	KEHYS24	KEHYS25
Klaukkalan kirjaston tilauudistus (II)	20		
Lepsämän koulu		400 000	
Syrjälän päiväkotitoiminta			400 000
NYK ja lukio			1 500 000
Rajamäen kampus		800 000	600 000

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto- ja talouspalvelut tuottaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Tulosalueen asiantuntijat tarjoavat tukipalveluja sivistys- ja hyvinvointitoimialalle. Tulosalueen tehtäviä ovat erilaiset toimialan koordinoitavat: investoinnit, hankinnat ja henkilöstöasiat, talousarviovalmistelu ja talousraportointi sekä tieto- ja viestintäteknologia. Tehtäväalueeseen kuuluvat myös koulukuljetukset, oppilashallintojärjestelmän ylläpito ja koordinointi sekä johdon tukitehtävät kaikille tulosalueille.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaa myös toimialan kahden lautakunnan, sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan, hallinnollisista valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävistä.

Vuoden 2023 alusta alkaen hallinto- ja talouspalvelujen tulosalueelle siirtyy hyvinvointipalvelujen tulosalueelta kotoutumispalvelujen yksikkö, kun hyvinvointipalvelujen tulosalue poistuu organisaatorakenteesta. Kotoutumispalvelut tarjoaa ohjaus- ja neuvontapalvelua kunnan kaikille maahanmuuttajille tuloperusteesta riippumatta Koto-infon neuvontapisteessä. Lisäksi kansainvälistä suojelua saaville ja heidän perheenjäsenilleen muodostuu asiakkuus kotoutumispalveluun kotoutumisajalle.

ARVIO HALLINTO- JA TALOUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTYMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Palvelutarpeet muiden kuin kotoutumispalvelujen osalta säilynevät nykyisellään, mikäli toimialan ydintehdävät eivät muutu.

Kotoutumispalvelut

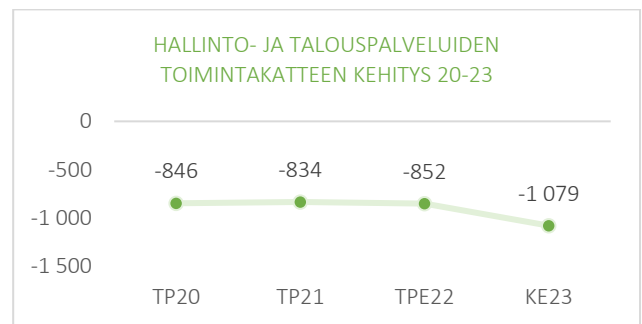
Kotoutumislaki on uudistumassa ja uuden lain on tarkoitus astua voimaan vuoden 2024 alusta. Uuden lain myötä kotoutumisaika on lyhenemässä ja kunnan vastuu kotouttavassa työssä lisääntyy. Kunta on mukana lain valmistelutyössä.

Kunta vastaanottaa 10–15 kiintiöpakolaista joka toinen vuosi. Vuosi 2021 oli vastaanottovuosi, mutta pakolaiset saapuivat vasta vuonna 2022. Seuraava vastaanottovuosi on 2023. Laskennallisten kuntakorvausten piirissä

olevien henkilöiden määrä on pysynyt suhteellisen pienenä verrattuna aikaisempiin vuosiin. Ohjaus- ja neuvontapalvelua tarjotaan edelleen matalalla kynnyksellä. Työtä tehdään kotoutumislain mukaisesti monialaisena verkostotyönä. Kunta on mukana Työ- ja elinkeinoministeriön rahoittamassa maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelujen seudullisessa kehittämishankkeessa.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2020	TP2021	TPE 2022	* KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	2	0	84
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	3	1	1	33
Muut toimintatuotot	0	2	0	2
Toimintatuotot yhteensä	3	4	1	118
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-719	-716	-691	-960
Palvelujen ostot	-81	-67	-104	-152
Aineet, tarv. ja tavarat	-14	-5	-4	-7
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-37	-51	-55	-79
Toimintakulut yhteensä	-850	-838	-853	-1 198
Toimintakate	-846	-834	-852	-1 079

* Luvut päivitetty vastaamaan muuttunutta organisaatorakennetta

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Kotoutumispalvelut			
Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstö	4	4	3
Asiakkaiden määrä	78	41	49
Asiakaskontaktien määrä	1870	1320	1500

KOULUTUSPALVELUT

Koulutuspalvelut vastaa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Lisäksi tulosalue tukee taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä järjestäviä oppilaitoksia myöntämällä avustuksia niistä ylläpitäville yhdistyksille.

Suomenkielistä perusopetusta järjestetään 23 koulussa, joista kaksi on erityiskouluja. Lisäksi kunnassa toimii pieni ruotsinkielinen alakoulu. Koulutuspalvelut järjestää perusopetuksen yhteydessä erityisopetusta, joustavaa perusopetusta, maahanmuuttajataustaisille oppilaille tarkoitettua valmistavaa opetusta sekä vammaisopetuksen oppilaille tarkoitettua aamu- ja iltapäivähoitoa. Painotettua liikunnan opetusta tarjotaan Urheilupuiston koulussa ja painotettua matemaattis-luonnontieteellistä opetusta Seitsemän veljeksien koulussa. Lukiokoulutusta järjestetään Nurmijärven lukiossa, jolla on toimipisteet Kirkonkylässä ja Rajamäellä.

ARVIO KOULUTUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Kunnassa on oppilasmäärään nähden laaja palveluverkko, johon sisältyy useita pieniä kouluyksiköitä. Ikäluokat ovat pienentyneet kylissä, mutta päätaajamissa oppilasmäärät ovat nousussa muuttoliikkeestä johtuen. Jotta opetukseen ja koulutukseen käytettävissä olevat määrärahat riittävät myös vastaisuudessa, päätaajamien ulkopuolella sijaitsevan palveluverkon kriittinen tarkastelu on tarpeen. Muuten vaarana on, että sopeutuksia joudutaan hakemaan tuntikehyksestä, mikä tarkoittaa oppilaiden saaman lähiopetuksen määrän pienenemistä.

Lukuvuonna 2022–2023 käynnistyy alkuluokkatoiminnan viides kokeiluvuosi. Toiminnan vaikuttavuutta on arvioitu kevätlukukauden 2022 aikana ja syyslukukauden 2022 aikana tullaan esittämään toiminnan vakinaistamista 1.8.2023 alkaen.

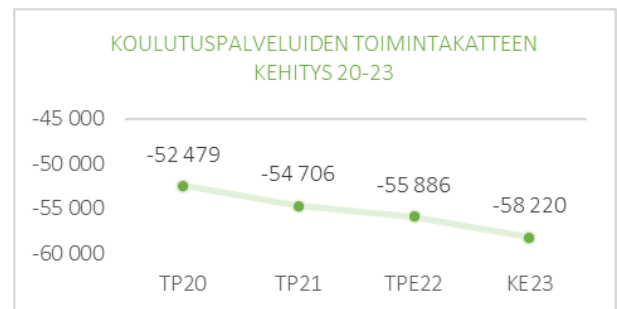
Erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä kasvaa koko ajan. Lisäksi tuen tarve on aikaisempaa vahvempaa. Erityisesti psyykinen oireilu ja eri syistä aiheutuva pahoinvointi on lisääntynyt ja näkyy yhä pienemmissä lapsissa. Alkuluokkatoiminnan kokeiluun liittyen lukuvuosina 2020–2022 on kokeiltu myös vahvaa psyykkistä tukea tarvitseville alkuluokkaikäisille lapsille (0–2-luokat) tarkoitettua emo-luokkatoimintaa. Kokeilu muuttuu pysyväksi toimintamalliksi lukuvuoden 2022–2023 alussa. Lisäksi koulutuspalvelut on jatkamassa Tuusulan ylläpitämän Kalliomaan avohoidollisen sairaalakoulun kanssa tehtyä määräaikaista sopimusta toistaiseksi voimassa

olevana, jotta voimme ostaa vahvinta psyykkistä tukea tarvitseville oppilaille sekä tukijakso- että pidempiaikaisia oppilaspaikkoja.

Koronapandemia on aiheuttanut oppimisvajetta sekä haastanut erityisesti nuorisoikäisten hyvinvointia. Tämä näkyy esimerkiksi lisääntyneinä koulupoissaoloina sekä muina psyykkisinä oireina ja edellyttää hyvin yksilöllisiä koulunkäynnin tuen ratkaisuja. Tästä syystä on tarvetta lisätä vahvasti resursoitua oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Yhtenä ratkaisuna tähän koulutuspalveluiden tavoitteena on lakkauttaa yläkoulujen alueelliset oppimisen tuen erityisluokat ja jakaa niistä vapautuva resurssi kaikkien yläkoulujen kesken. Resurssi käytetään erityisopettajien palkkaamiseen kullekin yläkoulun vuosiluokalle. Erityisluokista vapautuva resurssi ei kuitenkaan riitä kattamaan kaikkien erityisopettajien palkkaamiseen tarvittavia määrärahoja, vaan myös uusia erityisopettajan virkoja tarvitaan. Myös tällä hetkellä hankerahoituksella palkattua opetukseen sitomatonta henkilökuntaa (kouluvalmentaja, koulunuorisotyöntekijä) tarvitaan jatkossa.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	696	922	1 154	1 266
Maksutuotot	1	1	1 600	1
Tuet ja avustukset	911	1 559	193	1 559
Muut toimintatuotot	12	33	25	33
Toimintatuotot yhteensä	1 620	2 516	2 972	2 860
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-30 524	-32 528	-33 325	-34 048
Palvelujen ostot	-10 552	-11 170	-11 646	-11 918
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 840	-1 879	-2 167	-2 036
Avustukset	-443	-446	-446	-446
Muut toimintakulut	-10 740	-11 200	-11 273	-12 632
Toimintakulut yhteensä	-54 099	-57 222	-58 858	-61 080
Toimintakate	-52 479	-54 706	-55 886	-58 220

Lukuihin yhdistelty Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen erillishankkeet-tulosalueen luvut

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Peruskoulujen määrä	23	23	23
Perusopetuksen oppilasmäärä	5 786	5 706	5 706
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	426	418	418
Henkilöstömäärä	646	647	647
Oppilaskuljetusten menot, e*	2 712 000	2 837 000	2 712 000

*luvut sisältävät myös varhaiskasvatukseen kirjatut esiopetuksen kuljetuskulut

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on varhaiskasvatuslain veloitteiden täyttäminen ja perusopetuslain mukaisen esiopetuksen toteuttaminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään 26 kunnallisessa ja 8 yksityisessä päiväkodissa sekä kunnallisessa ja yksityisessä perhepäivähoidossa.

Varhaiskasvatuslaki, laki yksityisen hoidon tuesta, laki kotihoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät. Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säättää päiväkotija perhepäivähoidosta perittävistä asiakasmaksuista. Lisäksi toimintaa ohjaavat sivistyslautakunnan vahvistama varhaiskasvatussuunnitelma, esiopetuksen opetussuunnitelma sekä kunnan omat asiakirjat ja linjaukset.

Kotihoidon tuki ja sen kuntalisä (alle 2-vuotiaalle) mahdollistaa kotihoidon alle 3-vuotiaalle lapselle. Perhevapaa uudistus astuu voimaan 1.8.2022 ja muuttaa jonkin verran kuntalaisen käyttöä, koska kotihoidon tukea, joka on edellytys kuntalaisen saannille voi periaatteessa saada jo noin puolen vuoden ikäinen lapsi, mikäli perhe ei ota vanhempainvapaa samaan aikaan. Avoin varhaiskasvatustoiminta, kerhot, avoin päiväkotija leikkikenttätuominta mahdollistavat perheiden tarpeisiin sopivan päiväkotihoidon kevyemmän vaihtoehdon varhaiskasvatukseen ja mahdollistavat perheiden verkottumisen keskenään. Elokuussa avataan Keusoten kanssa yhteistyössä Suopolun päiväkodissa ns. kohtaamispaikka, joka mahdollistaa laaja-alaisen perheiden ennaltaehkäisevän tuen saannin. Keusoten työntekijät jalkautuvat kohtaamispaikkaan säännöllisesti. Perhepäivähoidossa lapset saavat kodinomaista hoitoa pienemmissä ryhmissä. Vuonna 2018 aloitettu alkuluokkatuominta laajenee asteittain niin, että kaikilla esiopetuksen oppilailla on mahdollisuus osallistua esiopetukseen ensimmäisen ja toisen luokan kanssa yhteistoiminnassa joko koulun tai päiväkodin tiloissa.

Klaukkalaan valmistui vuoden 2022 alussa uusi yksityinen 7-ryhmäinen päiväkotija, joka täytti heti alkuvuonna. Varhaiskasvatuksessa on painittu hoitopaikkapulan kanssa, koska hoitoon tulevat lapset ovat olleet suurimmaksi osaksi alle 3-vuotiaita, jotka vievät käytännössä kaksi paikkaa.

Rajamäelle on vuoden 2023 aikana rakentumassa uusi 4-ryhmäinen yksityinen päiväkotija. Palvelusetelimenot ovat nousussa. Päiväkotija aloittanee toimintansa 1.8.2023.

ARVIO VARHAISKASVATUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTYMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Varhaiskasvatuksen lapsimäärän kehittymistä seurataan kuukausittain. Lapsimäärä on jonkin verran noussut muuttoliikkeen takia. Rajamäellä kasvua on ollut eniten suhteessa hoitopaikkoihin, mutta hoitopaikat on saatu järjestettyä erityisjärjestelyin. Väestösuunnitteita seurataan ja tehdään yhteistyötä kaava- ja tonttipuolen kanssa.

Perhevapaaudistuksen myötä varhaiskasvatuslakia on uudistettu niin, että varhaiskasvatusoikeus alkaa jo sen kuun alusta, kun lapsi täyttää 9 kuukautta. Toisaalta perheet voivat olla vanhempainrahan turvin pidempään hoitovapaalla. On vaikea ennustaa millaisia päätöksiä perheet tekevät. Lapsen poissaoloajalta ei voi periä asiakasmaksua, joten uudistus vaikuttaa myös tuottoihin. Lapsen hoitopaikka tulee säilyä, vaikka vanhemmat olisivat vanhempainvapaalla 13 viikkoa, pisimmän yhtäjaksoisen vanhempainvapaa-ajan.

Varhaiskasvatuslakiin on tullut monia muutoksia. Yksi tärkeimmistä muutoksista on kolmitasoinen tuki, joka tuo myös lisäkustannuksia varhaiskasvatukseen. Yksityisen varhaiskasvatuksen luvanvaraisuus muuttaa uuden yksityisen palveluntuottajan aloittamista nykyisen ilmoittamismenettelyn poistuessa. Laki tulee voimaan 1.1.2023.

Kaksivuotinen esiopetuskokeilu jatkuu vuoteen 2024 saakka. Kokeilutoimipaikat ovat edelleen Ylitalantien ja Nukarin päiväkodit ja muut toimipaikat ovat verrokkiryhmiä. Esiopetus on 4 tunnin ajalta koeryhmään kuuluville maksutonta ja saatavilla pitää olla myös oppilashuollon palvelut sekä koulumatkaetus, joka korvataan pääasiassa saattamisavustuksella. Kokeilu kestää vuoden 2024 toukokuuhun saakka. Valtio korvaa ensimmäisen esiopetusvuoden kulut maksuttoman esiopetuksen osalta. Täydentävä varhaiskasvatus on kokeilussa mukana oleville lapsille maksullista.

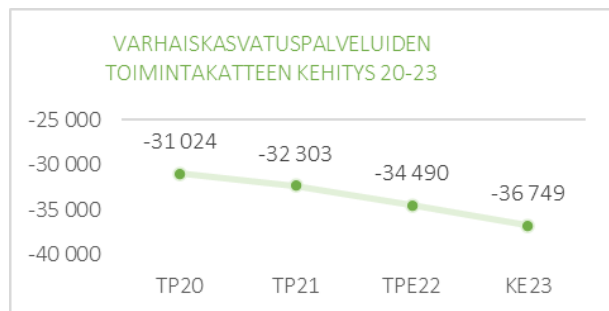
Kaikilla lapsilla on ollut subjektiivinen oikeus kokoikäiseen varhaiskasvatukseen 1.8.2020 alkaen. Se on lisännyt lasten osallistumista varhaiskasvatukseen, ja osallistuminen kerhoihin on ollut vähäisempää. Alle 3-vuotiaiden lasten määrä on ollut selkeässä nousussa vuoden 2021 alusta saakka.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistuksen myötä uudet asiakasmaksut tulevat voimaan

1.8.2022. Tulorajoja on jälleen korotettu, mutta on vaikea arvioida, miten se vaikuttaa vuoden 2023 tuottoihin.

Varhaiskasvatuksessa on ollut vaikeuksia sekä sijaisten että vakituisten työntekijöiden saannissa. Samalla henkilökunnan poissaolot ovat kasvaneet melkoisesti. Laki kasvattajien ja lasten suhdeluvusta on koventunut ja jokaiseen työntekijän poissaoloon tulisi saada sijainen, ellei lapsia puutu ryhmästä.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	61	60	57	60
Maksutuotot	2 405	2 657	2 198	2 200
Tuet ja avustukset	154	129	174	129
Muut toimintatuotot	11	0	22	0
Toimintatuotot yhteensä	2 631	2 847	2 451	2 390
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-19 412	-20 430	-20 374	-21 490
Palvelujen ostot	-4 284	-7 414	-9 056	-9 904
Aineet, tarv. ja tavarat	-362	-277	-326	-317
Avustukset	-6 167	-3 196	-3 175	-3 196
Muut toimintakulut	-3 430	-3 834	-4 010	-4 232
Toimintakulut yhteensä	-33 654	-35 150	-36 941	-39 139
Toimintakate	-31 024	-32 303	-34 490	-36 749

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä	561	589	589
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärä	1708	1755	1700
Palvelusetelin piirissä olevien lasten lukumäärä	409	506	572
Yksit.hoidon tuki	81	85	70
Päiväkotiyksiköiden lukumäärä + yksityiset	27+8	27+8	26+9

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen tulosalue koostuu kolmesta yksiköstä: kirjastosta, kulttuuripalveluista ja museosta.

Kirjaston tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Kirjasto tukee elinikäistä oppimista ja kunta-laisten yhtäläisiä mahdollisuuksia tietojen ja taitojen kehittämiseen tarjoamalla asiakkaille monipuoliset ja uudet kokoelmat. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta sekä tukee osallisuutta järjestämällä maksutonta toimintaa ja tapahtumia.

Kulttuuripalvelut edistää, tukee ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa tuottamalla tapahtumia ja taidenäyttelyitä, koordinoimalla kulttuuriavustusten jakamista. Lisäksi yksikkö hallinnoi kunnan taidekokoelmaa ja Taaborinvuoren tapahtuma-aluetta, sekä välittää tietoa kunnassa tarjolla olevista kulttuuritapahtumista ja -harrastuksista.

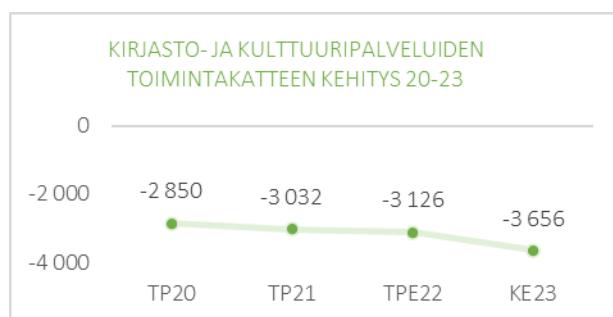
Museon tehtävänä on kerätä, tallentaa, tutkia ja pitää näytteillä Nurmijärven historiaan liittyvää materiaalia. Museo toimii kunnassa asiantuntijana kulttuuriperintöalaan liittyvissä kysymyksissä ja tehtävissä. Museo antaa myös kulttuuriperintöopetusta, jonka tavoitteena on vahvistaa asukkaiden lähiympäristön ja paikallishistorian tuntemusta.

ARVIO KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Toimintaympäristön suurimpia muutoksia ovat ihmisten muuttuvat vapaa-ajanviettotottumukset ja jatkuvasti lisääntyvä digitaalisten palvelujen kysyntä ja tarjonta. Asiakkaiden tarpeet ovat entistä yksilöllisempiä ja palveluilta odotetaan suurempaa valinnanvapautta. Yleisön ja esiintyjien vaatimustaso tapahtumien toteutuksen ja palveluiden suhteen on noussut. Tarvitaan kohdennettuja sisältöjä eri käyttäjäryhmille. Tilojen uudistaminen mahdollistaa palvelutuotannon nykyaikaistamisen, sillä käyttötarkoituksen mukaiset tilat vastaavat palvelutarpeeseen.

Taaborinvuoren tapahtuma-alueen tapahtumatoimintaa kehitetään ja museonäyttelyt uudistetaan. Tavoitteena on tehdä Taaborinvuoresta laajemminkin tunnettu tapahtumapaikka. Monikkosalia markkinoidaan aktiivisesti tuotantoyhtiöille ja muille potentiaalisille tapahtumajärjestäjille.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	7	7	8	9
Maksutuotot	11	60	112	108
Tuet ja avustukset	77	32	8	15
Muut toimintatuotot	59	64	90	96
Toimintatuotot yhteensä	154	163	219	228
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 705	-1 777	-1 830	-1 893
Palvelujen ostot	-354	-475	-481	-492
Aineet, tarv. ja tavarat	-324	-297	-338	-324
Avustukset	-86	-69	-76	-76
Muut toimintakulut	-536	-576	-620	-1 100
Toimintakulut yhteensä	-3 004	-3 195	-3 345	-3 884
Toimintakate	-2 850	-3 032	-3 126	-3 656

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Toimipisteet	10	10	10
Kävijämäärä	194 072	220 000	310 000
Pedagogiseen toimintaan osallistuneet oppilaat	10 362	11 000	11 500
Digitaalisten palveluiden vierailut	1 203 762	1 210 000	1 280 000
Kirjastojen lainaus	493 855	510 000	650 000
Kulttuuriavustuskohteet	24	24	26
Museon digitoitun aineiston määrä	27 612	27 800	28 000

Pääkirjaston peruskorjauksen valmistuminen mahdollistaa tulosalueen palvelutuotannon kehittämisen. Oma-toimikirjasto laajentaa kirjaston aukioloaikoja. Asukkaat voivat tulla monipuoliseen tilaan kohtaamaan toisiaan, oppimaan, viihtymään ja rentoutumaan. Moderni tapahtumatila mahdollistaa tasokkaiden tapahtumien järjestämisen lähipalveluna.

Tavoitteena on palauttaa tulosalueen palvelut koronapandemian edeltävälle tasolle vuoden 2023 aikana.

NUORISOPALVELUT

Nuorisolain mukaan nuorisotyö palvelee alle 29-vuotiaita nuoria. Käytännössä työ nuorisopalveluissa painottuu 7–25-vuotiaisiin nuoriin ja nuoriin aikuisiin. Nuorisopalvelut koostuu kahdesta tulosyksiköstä: nuorisotyöstä ja Nurmijärven monitoimitalo Monikosta.

Nuorisopalveluiden perustehtävänä on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Toiminnalla tuetaan nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppimista. Nuorisotyö tukee nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa sekä edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus, kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Nuorisopalveluiden toiminta käsittää varhaisnuorille suunnatun iltapäivätoiminnan, nuorten harrastustoiminnan, koulunuorisotyön, avoimen nuorisotilatoiminnan, nuorten työpajan ja alle 25-vuotiaiden nuorten työllistämisen edistämisen muun muassa kesätyöllistämisen kautta, Ohjaamo-toiminnan, etsivän nuorisotyö, ehkäisevän päihdetyön, nuorisovaltuuston, leiri- ja retkitoiminnan, monialaisen yhteistyön sekä omana tulosyksikkönään Nurmijärven monitoimitalo Monikon.

ARVIO NUORISOPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

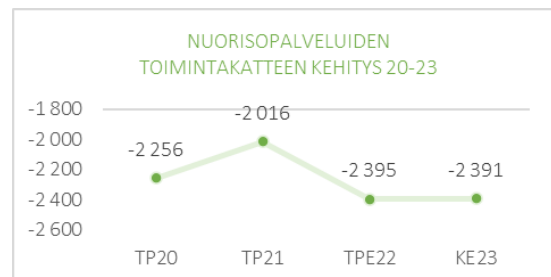
Nuoria ja nuoria aikuisia kohdataan eri toimintaympäristöissä niin nuorten työpajalla, verkossa, kouluissa kuin nuorisotiloillakin. Toimintaa tuotetaan omana tuotantona ja laajemmin myös yhdessä palveluntuottajien ja 3. ja 4. sektorin kanssa. Nuoria halutaan entistä enemmän toteuttamaan toimintaa. Työn tarkoituksena on nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin turvaaminen. Nuorisotilaverkosto on kattava, ja tiloja voivat hyödyntää kuntalaiset ja muut toimijat. Tilojen monikäyttöisyyttä tulee kuitenkin lisätä.

Nuorisotyön tehtäväkenttä on laaja, ja toiminnassa on mukana eri-ikäisiä lapsia, nuoria ja nuoria aikuisia. Tulevina vuosina tulee entistä enemmän panostaa työn vaikuttavuuteen, mittarointiin ja tulevaisuuden tarpeisiin. Uudistusten myötä erityisesti nuorten työpajan, koulussa tehtävän nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön roolia

kunnassa on hyvä selkiyttää.

Tulevien vuosien haasteet liittyvät edelleen nuorten arjenhallinnan, osattomuuteen, pitkittyneen työttömyyden tai koulutuksen puuttumisen aiheuttamiin haasteisiin. Nuorisotyössä nuorta voidaan tukea esimerkiksi ensimmäisen työkokemuksen saamisessa. Alueellisessa nuorisotyössä on hyvä tarkastella alueiden erityispiirteitä ja pohtia työmuotoja sen mukaisesti. Nuorisotyössä tarvitaan jatkossakin sekä kohdennettuja että universaaleja palveluita. Nurmijärven Monitoimitalo Monikon toimintaa kehitetään monipuolisella yhteistyöllä eri toimijoiden kesken.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	126	156	110	156
Maksutuotot	94	118	104	118
Tuet ja avustukset	189	203	213	203
Muut toimintatuotot	64	89	151	98
Toimintatuotot yhteensä	473	566	578	575
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 188	-1 200	-1 357	-1 407
Palvelujen ostot	-102	-114	-155	-133
Aineet, tarv. ja tavarat	-144	-150	-126	-182
Avustukset	-267	-244	-278	-294
Muut toimintakulut	-1 028	-874	-1 059	-950
Toimintakulut yhteensä	-2 729	-2 582	-2 974	-2 966
Toimintakate	-2 256	-2 016	-2 395	-2 391

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Iltapäivätoiminta/asiakkaiden lkm, kunnan omatoiminta	125	125	125
Iltapäivätoiminta per käynti/e	5,9	7,2	7,2
Iltapäivätoiminta/avustukset e	179 445	180 000	180 000
avustukset per lapsi/e	698	660	660
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	291	230	230
Monikkosali Tilaisuuksien määrä	130	160	200
Kävijöiden määrä	6 742	15 000	31 000
Nuorten työllistämisen Työllistettyjen määrä (palkkatuki/harjoittelu)	17/39	15/50	15/50

LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Liikuntapalvelujen tulosalueen nimi muutetaan vuoden 2023 alusta liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tulosalueeksi, johon muodostetaan kaksi yksikköä, liikuntapalvelut ja hyvinvoinnin edistäminen. Liikunta- ja hyvinvointipalvelujen tulosaluepäällikkönä ja yksiköiden esimiehenä toimii liikunta- ja hyvinvointipäällikkö.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille hyvinvointia tukevia, monipuolisia ja laadukkaita liikuntapalveluista tuottamalla matalankynnyksen ohjattua liikuntaa ja tapahtumia sekä vähän tempauksia. Lisäksi liikuntapalvelut avustavat paikallisia urheiluseuroja sekä vastaavat koulujen liikuntasalivuorojen jakamisesta ja hallinnoinnista arkisin kello 16.00 jälkeen ja viikonloppuisin.

Liikuntapalveluiden ohjaustoiminnassa keskitytään ennaltaehkäisevään ja toimintakykyä lisäävään toimintaan. Toiminta on ensisijaisesti suunniteltu liikkuville tai liikuntaa aloittaville täydentämään järjestöjen, yksityisen sektorin ja Nurmijärven Opiston toimintaa. Liikuntapalvelut vastaa seuraparlamentista, kehittää yhdistysverkostoa sekä toteuttaa ja organisoii yhdistyksille kohdennettua koulutustoimintaa.

Hyvinvoinnin edistämisessä koordinoidaan, kehitetään ja suunnitellaan kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävää hyvinvointityötä yhteistyössä kunnan eri palveluiden ja muiden toimijoiden kanssa. Ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen keskiössä on yhdyspinnan vahvistaminen kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Yhdistyskentän toiminnan edellytyksiä edistetään yhteistyöksillä, joita ovat sekä toiminta- että kohdeavustukset.

Liikunta- ja hyvinvointipäällikkö osallistuu sekä vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksiin. Lisäksi neuvostoissa on mukana yksi kunnan edustaja.

Kunta tukee kunnassa tehtävää hyvinvointityötä kustantamalla 50 % kunnan ja seurakunnan yhteisen vapaaehtoistyön koordinaattorin palkasta ja koulutuskustannuksista. Vapaaehtoistyöllä on merkittävä rooli mm. ikäihmisen hyvinvoinnin edistämisessä.

ARVIO LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2023-2025 JA SUOJITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Ikäihmisten määrän lisääntyessä etenkin heille järjestettävälle ennaltaehkäisevälle sekä toimintakykyä tukevalle toiminnalle tulee jatkossa olemaan kysyntään ja lisääntyvää tarvetta.

Liikuntapalveluiden tulee kehittää toimintaa ja tukea urheilujärjestöjen toimintaa erilaisilla toimenpiteillä, joilla pystytään vahvistamaan harrastajien paluuta takaisin harrastusten pariin koronan jälkeen. Yhdistysyhteistyöllä on myös merkittävä rooli kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla tehtävässä ennaltaehkäisevässä työssä toteuttamalla matalankynnyksen harrastustoimintaa, mutta edistämällä myös mm. kilpa- ja huippu-urheilua ja vaikuttamalla kunnan imagoon liikuntamyönteisenä kuntana.

Liikuntapalvelujen toiminta painottuu jatkossa kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla tehtävään matalan kynnyksen kurssimuotoiseen ohjaukseen ja kohdennettuun elintapa-/liikuntaneuvontaan.

Käytettävissä olevat liikuntatilat aiheuttavat käyttäjille rajoitteita toiminnan kasvattamiselle mm. sen takia, että koulujen liikuntasalien käyttöön iltaisin ja viikonloppuisin on todella paljon paineita ja käyttöasteet ovat korkealla. Päivisin liikuntapalveluiden osalta tapahtuvaa toimintaa järjestetään tällä hetkellä pääsääntöisesti Kirkonkylän terveyskeskuksen ja Klaukkalassa Lumikellon tiloissa. Noiden tilojen käyttömahdollisuus on vähintään turvattava ja uusia käytettävissä olevia tiloja kartoitettava. Luonto- ja ulkoliikunnan suosio on kasvanut viime vuosina merkittävästi ja tämä tulee huomioida liikuntapalveluiden tarjonnan kehittämisessä.

Yhteistyö Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän, tulevan hyvinvointialueen, muiden kunnan toimijoiden, järjestöjen, yksityisen sektorin sekä Nurmijärven Opiston kanssa tulee edelleen korostumaan ja sitä tulee myös kehittää vastaamaan monipuolisesti kuntalaisten tarpeisiin. Yhteistyötä kehitetään vahvistamalla eri toimijoiden välistä palveluketjua ja yhteistyötahojen määrän lisäämisellä.

Hyvinvoinnin edistämisessä tulee huomioida seuraavina vuosina koronan aiheuttamat sekä Kouluterveyskyselyssä (2021) ja FinSote-tutkimustuloksissa (2020) esille nousseet hyvinvointihaasteet, kuten yksinäisyys, koulukiusaaminen, ja perheiden hyvinvointi. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen vaatii hyvää paikallista yhteistyötä kunnan eri toimialojen ja palveluiden välillä

sekä alueellista yhteistyötä hyvinvointialueen kuntien kanssa. Lisäksi tulee kiinnittää erityistä huomiota sujuviin palveluketjuihin kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2020	TP2021	TPE 2022	* KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	40	30	40	36
Tuet ja avustukset	1	1	8	1
Muut toimintatuotot	57	46	80	46
Toimintatuotot yhteensä	98	77	128	83
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-295	-266	-297	-331
Palvelujen ostot	-55	-49	-80	-126
Aineet, tarv. ja tavarat	-10	-8	-13	-9
Avustukset	-218	-218	-218	-272
Muut toimintakulut	-206	-222	-258	-108
Toimintakulut yhteensä	-785	-763	-865	-846
Toimintakate	-687	-686	-737	-763

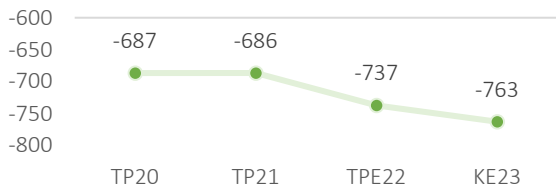
* Luvut päivitetty vastaamaan muuttunutta organisaatorakennetta

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Liikuntapalvelut

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Ohjaukertoja vuodessa	764	1 000	1 000
Ohjattujen ryhmien määrä	80	180	180
Myönnettyjä vuoroja lii- kuntasaleissa (tun- tia/vuosi)	18 257	18 200	18 200

LIIKUNTAPALVELUIDEN TOIMINTAKATTEEN KEHITYS 20-23

2.3 Ympäristötoimialan palvelutuotantokortit

YMPÄRISTÖTOIMIALA

Ympäristötoimialan tehtävänä on luoda kuntalaisille hyvää elinympäristöä ja yrityksille hyvää toimintaympäristöä.

Toimiala vastaa siitä, että kunnan omistama rakennettu ympäristö on toimivaa, viihtyisää, monipuolista, turvallista ja siistiä. Kehitämme kunnan elinvoimaa maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Yhdyskuntasuunnittelussa pyrimme tasapainoon kuntalaisten toiveiden, yritysten toimintaedellytysten, kulttuurihistoriallisten arvojen ja luonnon arvojen kanssa.

Toimitilojen omistajana vastaamme siitä, että kunnan kiinteistöomaisuus on tarkoituksenmukaista, sen arvo säilyy, tilankäyttö on tehokasta ja tilat ovat turvallisia ja käyttötarkoitukseensa soveltuvia.

ARVIO YMPÄRISTÖTOIMIALAN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2023-2025

Kunnan talouden tasapainottaminen ja NUUKA-ohjelman toteuttaminen edellyttää toimialalla kustannustehokkuuden edelleen parantamista. Toimialan toiminnan kustannuksiin ja tuottoihin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin omaisuuden luovutuksista saatavissa tuotoissa. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin. Palvelutuotannon kannalta tarpeettoman tilaomaisuuden realisointi on yksi keino kasvattaa tuottoja sekä vähentää pitkällä tähtäyksellä käyttökuluja. Kunnan kasvua tukevien elinvoimainvestointien sekä kiinteistö- ja infraomaisuuden korjausvelkaa vähentävien peruskorjausinvestointien oikea-aikainen toteuttaminen nykyisessä taloustilanteessa on haasteellista. Kuntatalouden kiristyminen aiheuttaa tiukkenevia kustannushaasteita myös kiinteistöpidolle sekä ja katu- ja yleisten alueiden kunnossapidolle.

Ympäristötoimiala kehittää toimintaansa ja tavoitteena on olla toiminnallisesti ja taloudellisesti kilpailukykyinen. Toimialan vastuulla olevien tehtävien volyymit kasvavat mutta silti tavoitteena on vähentää uuden henkilökunnan rekrytointitarvetta. Teknisen sektorin asiantuntija- ja ammattityöntekijöiden saatavuus jatkuu todennäköisesti vaikeana, ennen uuden rekrytoinnin aloittamista selvitetään aina mahdolliset tehtävien uudelleen järjestelyt.

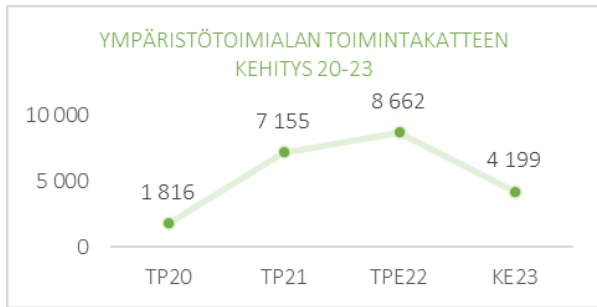
Toimiala on kehittänyt organisaatiotaan siten, että sen tulosalueiden yhteistoiminta kunnan kokonaisedun mukaisesti on saumatonta ja tehokasta. Toimialan vastuulla olevien tehtävien valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tehdään kunnan kokonaisedun mukaisesti saumatomasti ja tehokkaasti. Toimielinrakenteen ja toimintaorganisaation yhteensopivuutta tulee arvioida sekä tehdä tarvittavat muutokset, jotta ne ovat yhteensopivat ja mahdollistavat tehokkaan ja kunnan kokonaisedun mukaisen toiminnan.

Kunnallistekniikan investointimäärärahoja priorisoidaan elinvoimaa tukeviin, liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä parantaviin sekä kevyen liikenteen käyttöä ja sujuvuutta lisääviin hankkeisiin.

Kunnan kiinteistökantaa kehitetään palveluverkkosuunnitelman ja toimitilaohjelman mukaisesti. Palveluverkon ja toimitilaohjelman keskeisten periaatteen mukaisesti toimitiloja omistetaan ja ylläpidetään vain kunnan ydintoimintoja varten ja luovumme epätarkoituksenmukaisista tiloista sekä tiloista, jotka eivät palvele kunnan ydintoimintaa.

Toimitilojen osalta menopaineita tuo sisäilmaongelmien jatkuminen ja niistä aiheutuvat laajenevat väistötilatarpeet. Väistötilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoerä ja väistötilatarvetta on tulevaisuudessa pystyttävä hallitsemaan paremmin. Toimitilojen sisäilmaa heikentäviä tekijöitä poistetaan tutkimustuloksia hyödyntäen sekä ottaen huomioon tulevien kohteiden peruskorjaushankkeet ja investoinnit. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tilojen osalta ei ole tietoa mitä on odotettavissa siirtymäkauden jälkeen. Riskinä on, että hyvinvointialue luopuu joistakin tiloista ja sote-toimintoja palvelevia toimitiloja jää tyhjilleen. Sosiaali- ja terveystoimen käytössä olevat tilat eivät ole muuntojoustavia.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 438	2 144	2 234	2 200
Maksutuotot	4 237	5 612	1 530	1 147
Tuet ja avustukset	130	224	246	246
Muut toimintatuotot	28 672	32 471	39 087	32 563
Toimintatuotot yhteensä	35 478	40 450	43 096	36 155
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-6 858	-7 025	-7 348	-7 539
Palvelujen ostot	-15 494	-14 774	-15 793	-12 617
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 119	-5 680	-5 734	-6 235
Avustukset	-101	-350	-440	-440
Muut toimintakulut	-6 090	-5 466	-5 120	-5 124
Toimintakulut yhteensä	-33 662	-33 295	-34 434	-31 956
Toimintakate	1 816	7 155	8 662	4 199

YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- Kunnan talouden tiukentuessa joudutaan priorisoimaan investointeja sekä palvelujen tuottamista ja palvelujen kohderyhmiä.
- Rullaavaan palveluverkkosuunnittelun käyttöönotto.
- Erityyppisten investointien tarkoituksenmukaisimpien toteutus- ja rahoitusmuotojen käyttäminen.
- Väestönkasvun mahdollistaminen uusien asuinalueiden avaamalla huomioiden palveluverkon kestävyys.

TOIMIALAN INVESTOINNEISTOINNIT 2023-2025

Investointikohde	KEHYS23	KEHYS24	KEHYS25
Talonrakennushankkeet	18 850	29 200	17 600
Kunnallistekniikan rakentami-	15 600	13 620	15 265

OMAISUUDEN TUOTOT JA HALLINTA

Kunnan maapolitiikan hoitaminen ja vastuu kunnan maanhankinnasta ja tonttien luovuttamisesta sekä maapoliittisen ohjelman ajantasaisuudesta. Maanhankintaa ja tonttien luovutusta tehdään maankäytön tavoiteohjelman mukaisesti sekä toteuttaen talousarviossa asetettuja tavoitteita.

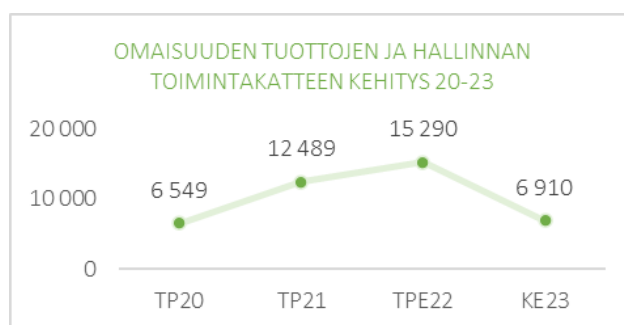
ARVIO OMAISUUDEN TUOTTOJEN JA HALLINNAN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Maanhankintaa ja tonttien luovutusta harjoitetaan ennistä aktiivisemmin pyrkien ylläpitämään suunnittelu- ja vuosittainen taso korkealla. Suunnitelmakaudella kiinnitetään erityistä huomiota tontintuotantoprosessin toimivuuteen ja resursointiin.

Tontin luovutustuotot arvioidaan talousarvion yhteydessä. Tontin myynnin määrä on vahvasti sidoksissa talouden suhdanteisiin ja tonttien kysyntään. Tontteja pyritään luovuttamaan monipuolisesti eri taajamista kunnan tonttivarannon ja talouden raamien puitteissa.

Kunta päättää omistamiensa luovutettavien tonttien sijainnit, määrät ja ajankohdat. Näin ollen se voi samalla ennakoita palvelutarpeen lisääntymisen. Kunnan omistuksessa olevien alueiden kunnallistekniikan investoinnit voidaan parhaiten toteuttaa oikea-aikaisesti suhteessa tontinmyyntiin. Alueet, joille on jo rakennettu kunnallistekniikka, pyritään myymään mahdollisimman nopeasti, jotta saadaan pääomaa seuraavien alueiden toteutukseen ja maanhankintaan sekä verotuloja.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	0	5	0	0
Maksutuotot	3 526	4 736	800	400
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	3 082	8 095	14 640	6 660
Toimintatuotot yhteensä	6 608	12 836	15 440	7 060
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-24	-65	-150	-150
Aineet, tarv. ja tavarat	-1	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-34	-282	0	0
Toimintakulut yhteensä	-59	-347	-150	-150
Toimintakate	6 549	12 489	15 290	6 910

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Luovutetut omakotitontit, kpl	64	60-70	50-55
Luovutetut yhtiömuotoiset tontit, kpl	6	5	2-3

TEKNINEN KESKUS

Tekninen keskus vastaa kunnallistekniikan suunnittelusta ja toteutuksesta kunnallistekniikan rakentamisohjelman mukaisesti. Keskus ylläpitää ja hallinnoi kunnan taajamien katu-, viher- ja liikuntapaikka-alueita ja muita kunnan yleisiä alueita sekä hoitaa keskukselle kuuluvat viranomais- ja tukipalvelut. Lisäksi keskus vastaa kunnan vastuulla olevasta joukkoliikenteen järjestämisestä, haja-asutusalueen vesihuollon tukitehtävistä, jätehuollon omistajaohjauksen tukitehtävistä sekä maankaatopaikkatoiminnasta. Lisäksi keskus edistää kunnan keskeisten yleisten alueiden siisteyttä (Siistiksi-projekti).

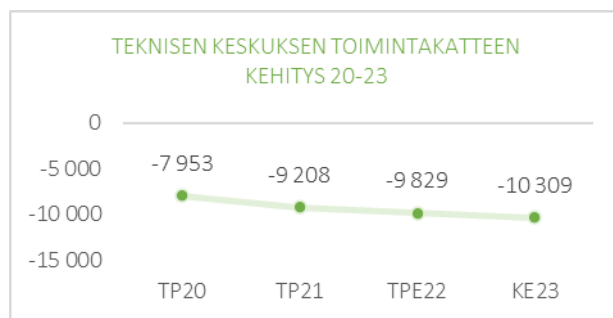
ARVIO TEKNISEN KESKUKSEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Teknisen keskuksen kehittämisessä panostetaan mm. kunnallistekniikan ict-järjestelmien uudistamiseen (mm. rakennuttaminen, kunnossapito, hallinnointi, omaisuus-tieto, luvat, valvonta). Hankinnat, koulutus ja käyttöön-otto tapahtuvat vaiheittain ja määrärahojen puitteissa. Toiminta ja organisointi pyritään toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti huomioiden henkilökunnan resurssit ja toimivat markkinat. Rekrytointien sujuminen ja uuden henkilökunnan onnistunut perehdyttäminen on tärkeässä roolissa tulosalueen palvelutoimintojen ylläpidossa ja kehittämisessä.

Lisäksi viestinnän kehittäminen on tärkeä ja jatkuva painopistealue alueiden suunnittelussa, rakentamisessa, ylläpidossa ja hallinnoinnissa. Kunnallistekniikan suunnittelussa kehittämisen painopistealueita ovat mm. toteuttaa liikenneturvallisuussuunnitelman kohteita vaiheittain ja yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa, yleisten alueiden esteettömyyskartoitusten toteuttaminen, kevyenliikenteen verkoston ja ulkoilureitistöjen sekä liikuntapaikkojen yleissuunnitelman päivittäminen sekä kokonaisvaltaisten puistoselvitysten laatiminen (mm. seniori-, perhe- ja leikki- ja taajamapuistot, lähiliikuntapaikat).

Muita merkittäviä muutoksia, lisäyksiä ja painopistealueita toiminnassa suunnittelukauden aikana ovat mm. toimialan hulevesiasioiden toimintamallin uudelleenjärjestäminen, ympäristöasioiden koordinointi ja kehittäminen (ml. Hiilineutraali Uusimaa 2035).

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 973	1 754	1 817	1 827
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	75	190	200	200
Muut toimintatuotot	694	301	224	224
Toimintatuotot yhteensä	2 741	2 245	2 241	2 251
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 515	-2 581	-2 559	-2 609
Palvelujen ostot	-5 548	-6 349	-6 982	-7 182
Aineet, tarv. ja tavarat	-952	-1 078	-1 162	-1 402
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-1 678	-1 445	-1 367	-1 367
Toimintakulut yhteensä	-10 695	-11 453	-12 070	-12 560
Toimintakate	-7 953	-9 208	-9 829	-10 309

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilömäärä, HTV	57,7	64,9	66
Kadut ja kevytliikenne km	360	375	393
€ (kulut)	1 971 953		
€/km	5 478		
€/asukas	45		
Puistot ha (hoidetut)	59	59	61
€ (kulut)	369 592		
€/ha	6 275		
€/asukas	8		

TILAKESKUS

Tilakeskus vastaa kunnan kiinteistöjen omistajatehtävistä, toimitilahallinnosta ja kiinteistöjohtamisesta. Tehtäviin kuuluvat toimitilojen rakennuttaminen, ylläpito ja kehittäminen sekä tiloista luopumisen hallittu toteuttaminen.

Tulosalue vastaa toimitilahallinnon prosessien kehittämisestä ja investointien valmistelusta. Tulosalue on jaettu kolmeen tulossyksikköön: hallinto-, ylläpito- ja rakennuttamisyksikkö.

Tilakeskuksen hallinnassa oleva tilakanta on yhteensä noin 193 000 huoneistoneliömetriä.

ARVIO TILAKESKUKSEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Tilakeskuksen pääasiakkaita ovat sivistys- ja hyvinvointitoimiala sekä Hyvinvointialue. Kuntatalouden kiristymisen aiheuttaa tiukkenevia kustannusraameja myös kiinteistönpidolle. Uusia talonrakennusinvestointeja on harvittava entistä tarkemmin. Säästöjen saaminen kiinteistönpidossa edellyttää toimintojen yhdistämistä, synergiahyötyjen etsimistä ja tilankäytön tehostamista. Energia kallistuu tasaisesti ajoittaisista hintatason laskuista huolimatta.

Uusissa rakennushankkeissa tulee suosia laajoja kokonaisuuksia, isoa oppilas- tai lapsimäärää. Eri toimintoja tulee yhdistää esim. kampusajattelulla, jossa voidaan ottaa mukaan esim. nuoriso-, kirjasto-, koulu- ja liikuntatilat. Tilat tulee rakentaa pelkästään toiminnallisuuskulmasta; toimiva käyttötarkoitukseensa, helppo huoltaa, helppo laajentaa tai pienentää sekä helppo korjata. Investointien suunnittelussa tulisi siirtyä rullaavaan palveluverkkosuunnitteluun.

Nykyajan valitettava trendi on tuhotyöt ja ilkeävalta. Palveluverkon rakennuksien tulee kestää ilkeävaltaa ja vahingontekoa mahdollisimman hyvin. Rakennuksissa tulee olla ajanmukaiset valvontajärjestelmät.

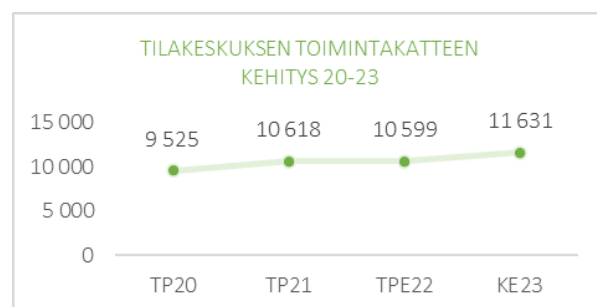
Palveluverkon keskeinen periaate tulisi olla, että rakennuksia on vain kunnan ydintoimintoja varten; hallinto, varhaiskasvatus- ja opetustoiminta.

Sisäilmaongelmat ovat vakava haitta ja riski kiinteistöaloudelle. Sisäilmaongelmien ehkäisyssä oikeiden rakennustapojen lisäksi avainasemassa on riittävät resurssit ylläpitotoimintaan käyttäjän omien toimien lisäksi. Väis-

tötilat ovat usein vaikeasti ennakoitavissa oleva menoa. Väistötilatarvetta pitää tulevaisuudessa pystyä hallitsemaan paremmin.

Muutoksiin tilatarpeissa auttaa mm. riittävä tonttivaranto tiloille, toisin sanoen jokaisessa taajamassa tulisi olla tyhjä tontti päiväkodille ja koululle, johon voidaan sijoittaa tilaelementtirakennus tukemaan tilatarpeiden muutoksia. Oikeaan käyttötarkoitukseen kaavoitettu vapaa tontti mahdollistaa laajan pelivaran vuokrasopimusten säätelyssä, joka alentaa kiinteistönpidon kustannuksia ja auttaa optimoimaan kustannuksia.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP 2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	114	37	31	31
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	12	0	0	0
Muut toimintatuotot	24 814	23 959	24 144	25 600
Toimintatuotot yhteensä	24 940	23 995	24 175	25 631
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 820	-1 842	-1 963	-2 050
Palvelujen ostot	-5 311	-3 457	-3 573	-3 650
Aineet, tarv. ja tavarat	-4 128	-4 556	-4 541	-4 800
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-4 157	-3 522	-3 499	-3 500
Toimintakulut yhteensä	-15 415	-13 377	-13 576	-14 000
Toimintakate	9 525	10 618	10 599	11 631

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä, htv	39,3	39	40,5
Kulut e/hum2/v	67	70	71

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Hallinto- ja talouspalveluiden tehtävänä on järjestää toimialan yhteisesti hoidettavat hallinnon, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon ja asiakaspalvelun tehtävät sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat rakennusvalvonnan tehtävät.

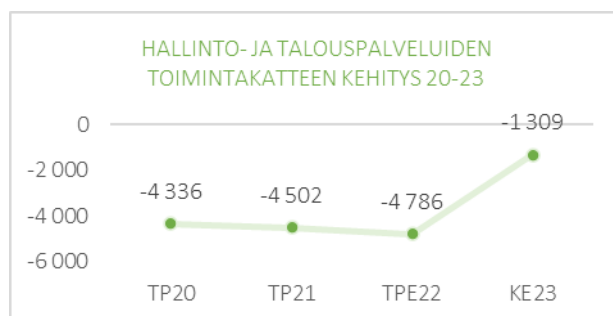
Tulosalueen tehtäviä ovat: rakennusvalvontaviranomaistehtävien lisäksi toimialan lautakuntien ja johtokunnan hallinnolliset valmistelu-, toimeenpano- ja sihteeritehtävät; sopimushallinta, asiakirjahallinta ja arkistotehtävät; henkilöstöasioiden koordinointi; talousarvion laadinta, määrärahojen seuranta ja raportointi; osiolaskujen käsittely; myyntilaskutus, teknisen toimen asiakaspalvelu.

Tulosalueelle sisältyy myös Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen maksuosuudet. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen maksuosuudet eivät kohdistu enää vuoden 2023 alusta kunnalle pelastustoimen siirryttyä hyvintointialueelle.

ARVIO HALLINTO- JA TALOUSPALVELUIDEN TOIMINNAN KEHITTYMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Toiminta pysyy pääsääntöisesti ennallaan. Sähköisten palvelujen lisäämiseen ja asiakaspalvelun kehittämiseen koko toimialalla pyritään panostamaan.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	163	165	164	165
Maksutuotot	648	776	618	650
Tuet ja avustukset	43	34	46	46
Muut toimintatuotot	12	12	13	13
Toimintatuotot yhteensä	866	987	841	874
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-857	-895	-942	-960
Palvelujen ostot	-4 255	-4 468	-4 564	-1 095
Aineet, tarv. ja tavarat	-15	-8	-6	-9
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-76	-119	-115	-118
Toimintakulut yhteensä	-5 202	-5 489	-5 627	-2 182
Toimintakate	-4 336	-4 502	-4 786	-1 309

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä, HTV	15,4	16,5	17,2
Rakennusluvut, kpl	320	300	280
Tarkastukset, kpl	1 895	1 600	1 500

MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS

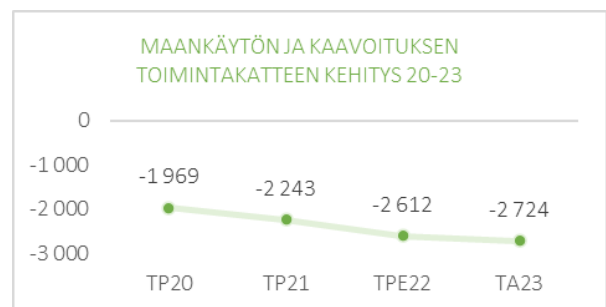
Tulosalueen perustehtävänä on kunnan elinvoiman kehittäminen maapolitiikan ja maankäytön suunnittelun keinoin. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on omalla toiminnallaan luoda toimivaa, turvallista ja viihtyisää asuinymäristöä. Tulosalue koostuu neljästä yksiköstä: maankäyttö, yleiskaavoitus, asemakaavoitus sekä kiinteistö- ja mittausyksikkö. Kunnan paikkatieto ja maastomittaus on järjestetty kiinteistö- ja mittausyksikössä.

Tehtävää toteutetaan ohjaamalla kunnan yhdyskuntarakenteen kehitystä ja huolehtimalla kunnan edunvalvonasta seudun kuntien, maakunnan ja valtion välisessä yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja maapolitiikan osalta. Toimivan, turvallisen ja viihtyisän asuin- ja elinympäristön muodostamiselle luodaan edellytyksiä yleis- ja asemakaavoituksella, joiden palvelut ovat asema- ja yleiskaava, suunnittelutarveratkaisut, poikkeamispäätökset ja maisematyöluvat. Maapolitiikan osalta tehtävää toteutetaan aktiivisen maanhankinnan ja tontinluovutuksen kautta. Kiinteistö- ja mittausyksikkö toimii osana tonttituotantoprosessia ja tuottaa kiinteistönmuodostus-, kuntarekisteri- ja paikkatietopalveluja.

ARVIO MAANKÄYTÖN JA KAAVOITUKSEN TOIMINNAN KEHITTYMISESTÄ 2023-2025 JA SUOSITUKSET PALVELUTUOTANNON KEHITTÄMISEKSI

Tulosalueen toiminnan volyymiin vaikuttavat merkittävästi talouden suhdanteet. Tämä näkyy etenkin tontin luovutuksissa ja sen myötä muussa tulosalueen toiminnassa. Lakisääteiset tehtävät säilyvät.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	188	184	222	177
Maksutuotot	63	100	112	97
Tuet ja avustukset	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	71	103	66	66
Toimintatuotot yhteensä	323	387	400	340
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 666	-1 708	-1 884	-1 920
Palvelujen ostot	-356	-436	-524	-540
Aineet, tarv. ja tavarat	-23	-37	-25	-25
Avustukset	-101	-350	-440	-440
Muut toimintakulut	-145	-98	-139	-139
Toimintakulut yhteensä	-2 292	-2 629	-3 012	-3 064
Toimintakate	-1 969	-2 243	-2 612	-2 724

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA			
Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä, HTV	31,3	35,5	36,4
Asemakaavoitus kulut e	492 996	525 038	515 000
kulut e/asukas	11	12	11,4
Kiinteistö ja mittaus kulut e	1 350 857	1 489 965	1 500 000
e/asukas	31	33	33,2
Maankäyttö kulut e	280 242	359 968	360 000
e/asukas	6	8	8
Yleiskaavoitus kulut e	390 873	499 301	480 000
e/asukas	8	11	10,6

2.4 Aleksia liikelaitoksen palvelutuotantokortti

tarjoaa ruoka- ja siivouspalveluja pääasiassa Nurmijärven kunnan toimialoille. Aleksialaisia työskentelee 77 toimipisteessä.

Liikelaitoksen perustehtävänä on tuottaa ruoka- ja siivouspalvelut asiakaslähtöisesti, kilpailukykyisesti ja taloudellisesti kannattavasti.

ARVIO ALEKSIAN TOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ 2023-2025

Ruoan valmistus on keskitetty Aleksian Pataan ja yhdistelmätyö on otettu käyttöön kouluissa.

Pääasiallisen asiakkaana ovat kunnan toimialat, joista siivitys- ja hyvinvointitoimiala on suurin asiakas kouluihin ja päiväkotiteineen. Ympäristötoimialalle myydään siivouspalveluja.

Palveluja myydään vähäisessä määrin ulkoiselle asiakkaalle. Palveluja voidaan myydä ulkoisille asiakkaille korkeintaan sen verran, ettei synny kuntalain mukaista yhdistämismahdollisuutta.

Palvelua kehitetään erityisesti koulujen ja päiväkotien asiakkaille. Kehittäminen tapahtuu vuorovaikutuksessa asiakkaiden kanssa.

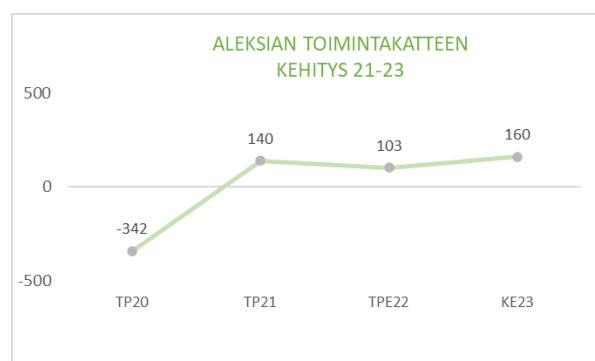
Uuden hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa 1.1.2023, Aleksia ei enää voi myydä palveluja hyvinvointialueelle ja toimintaa on sopeutettu vastaamaan muutosta.

Aleksialla on kertynyt koronavuosien aikana talouden alijäämää, joka katetaan palvelumaksuissa. Alijäämän kattamissuunnitelma on päivitettävä ja sillä tulee olemaan vaikutusta asiakkaiden hintoihin.

Omistajapoliittisissa linjauksissa (kv 28.2.2022) on päätetty, että kunta omistajana arvioi ruoka- ja siivouspalveluiden tarkoituksenmukaisen tuotantotavan hyvinvointialueen vaikutusten selkeytyessä. Muuttuva toimintaympäristö voi edellyttää uudenlaista organisoitumistapaa. Ruokapalvelut tuotetaan jatkossa 100 % kunnan omana tuotantona Aleksian Padassa. Siivous- ja yhdistelmätyön tuottamisessa voidaan hyödyntää monituottajamallia ja hankkia palveluita myös yksityisiltä palveluntuottajilta, mikäli se todetaan kokonaistaloudellisesti perustelluksi ratkaisuksi.

Vuoden 2022 aikana tehdään selvitys Aleksian nykytilasta ja mahdollisista tulevaisuuden toimintamallivaihtoehdoista. Päätökset tehdään todennäköisesti syksyllä 2022.

Tuloslaskelma 1000€	TP 2020	TP2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	9 939	10 221	10 105	9 988
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	66	421	58	45
Muut toimintatuotot	84	113	0	0
Toimintatuotot yhteensä	10 089	10 755	10 163	10 033
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-5 739	-5 955	-5 613	-5 233
Palvelujen ostot	-1 295	-1 028	-1 085	-1 105
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 498	-2 708	-2 311	-2 494
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-898	-924	-1 051	-1 041
Toimintakulut yhteensä	-10 430	-10 615	-10 059	-9 873
Toimintakate	-342	140	103	160

LIKELAITOKSEN PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA 2023-2025

Tunnus-luku	KEHYS23	KEHYS24	KEHYS25
Henkilömäärä (HTV1)	140,5	139,5	139,5
siivottava pinta-ala (m2)	92 750	92 750	92 750
ruokapalvelun suoritteet	2 164 074	2 165 000	2 165 000

YHTENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- palveluja myydään pääosin kunnalle
- Aleksian tulevaisuuden toimintamallivaihtoehtoja tehdään selvitys
- selvityksen perusteella omistaja päättää Aleksian toimintamallin

2.5 Nurmijärven vesi liikelaitoksen palvelutuotantokortti

Nurmijärven Vesi –liikelaitos vastaa toiminta-alueellaan talousveden hankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta.

ARVIO NURMIJÄRVEN VEDEN TOIMINNAN KEHITYKSESTÄ 2023-2025

Vedentuotanto jatkuu nykyisillä pohjavesilaitoksilla. Veden käytön ennustetaan kasvavan vuosittain noin 0,5 %.

Teilinummen tekopohjavesilaitoksen vesilupapäätös saatiin Etelä-Suomen aluehallintovirastosta marraskuussa 2021. Päätöksestä ei tehty valituksia. Tekopohjavesilaitoksen rakennussuunnittelu aloitettiin kesällä 2021 ja suunnitelmat valmistuvat huhtikuussa 2022. Laitoksen rakentaminen on tarkoitus aloittaa kesällä 2022. Teilinummen tekopohjavesilaitoksella turvataan riittävä laadukkaan talousveden saanti pitkälle tulevaisuuteen.

Jätevedenkäsittely jatkuu nykyisillä jätevedenpuhdistamoilla.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaamisen esisuunnitelma valmistui vuonna 2019. Esisuunnitelmassa tarkasteltiin toteutusvaihtoehtoina uuden puhdistamon rakentaminen samalle paikalle ja jätevesien siirto puhdistettavaksi Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle tai HSY:n Blomminmäen jätevedenpuhdistamolle. Esisuunnitelman lähtötietoihin tuli muutoksia suunnitelman valmistumisen jälkeen ja esisuunnitelmaa jouduttiin vielä päivittämään uusien tietojen pohjalta. Nurmijärven kunnan valtuusto päätti 27.01.2021 hyväksyä Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnan ja Nurmijärven kunnanhallituksen esityksen mukaisesti, että Kirkonkylän puhdistamo korvataan vaihtoehdolla, jossa Kirkonkylän puhdistamon jätevedet siirretään siirtoviemäriä Klaukkalan jätevedenpuhdistamolle ja Klaukkalan puhdistamo laajennetaan. Vaihtoehdon toteuttaminen edellyttää Klaukkalan puhdistamon ympäristöluvan muutoksen. Ympäristölupa hakemus lähtee Etelä-Suomen aluehallintovirastoon kesäkuussa 2022. Klaukkalan puhdistamon laajennuksen yleissuunnittelu käynnistyy syksyllä 2022. Puhdistamon toteutussuunnittelu on mahdollista aloittaa vasta ympäristöluvan saamisen jälkeen. Siirtoviemäriin yleis- ja rakennussuunnittelua tehdään 2022–2023 ja rakentaminen on aikataulutettu vuosille 2024–2025.

Uusien verkostojen rakentamista ja verkostosaneerauksia sekä tuotantolaitosten uudisrakentamista ja perusparannuksia tehdään rakentamishojelman mukaisesti.

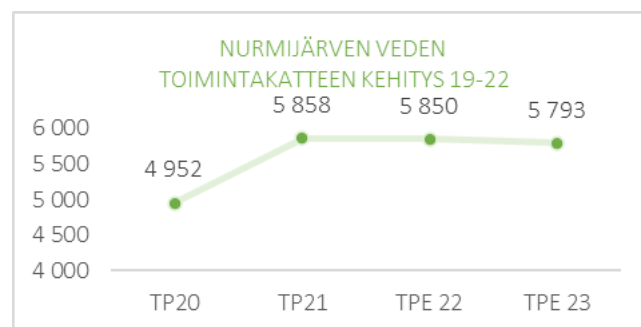
Verkon ja laitosten kunnossapitoa tehostetaan. Asiakaspalvelu jatkuu nykyisellä toimintatavalla. Asiakastytyväisyys tutkimus tehdään vuosittain.

Anora oy:n (Altia oyj) ja Nurmijärven Veden nykyinen teollisuusjätevesisopimus irtisanottiin päättyväksi 30.6.2021 ja kolmen vuoden mittainen irtisanomisaika on käynnistynyt. Uuden teollisuusjätevesisopimuksen neuvottelut ovat edenneet ja uusi sopimus pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2022 aikana. Uusi sopimus tulee todennäköisesti voimaan 1.7.2024 alkaen.

Maankäyttö- ja rakennuslain sekä vesihuoltolain hulevesiä koskevat säännökset muuttuivat 1.9.2014. Lainsäädännön uudistuksen myötä hulevesien hallinta ei enää sisälly vesihuoltoon, vaan hulevesien vastuuasiat on kirjattu maankäyttö- ja rakennuslain puolelle. Muutosten myötä kokonaisvastuu hulevesien hallinnan järjestämisestä on kunnalla.

Nurmijärvellä suunnitelmassa on reagoida lainsäädännön muutokseen siirtämällä hulevesiverkosto vesihuoltolaitokselta kunnalle 1.1.2022 alkaen, jolloin kunta vastais kokonaisuudessaan hulevesien hallinnasta ja siihen liittyvistä järjestelmistä. Jatkossa Nurmijärven Vesi -liikelaitos avustaisi kuntaa tässä työssä tarvittavin osin palvelusopimuksen mukaisesti. Asiaa ei ole saatu edistettyä tavoiteaikataulussa, jonka mukaan hulevesien oli tarkoitus siirtyä kunnalle 1.1.2022 alkaen.

Tuloslaskelma 1000 €	TP 2020	TP 2021	TPE 2022	KEHYS 2023
Toimintatuotot				
Myyntituotot	9 353	10 298	10 610	10 670
Maksutuotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	10	0	0	0
Muut toimintatuotot	279	352	280	300
Toimintatuotot yhteensä	9 642	10 650	10 890	10 970
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 335	-1 339	-1 450	-1 487
Palvelujen ostot	-1 957	-1 971	-2 085	-2 140
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 264	-1 210	-1 335	-1 360
Avustukset	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-134	-272	-170	-190
Toimintakulut yhteensä	-4 690	-4 792	-5 040	-5 177
Toimintakate	4 952	5 858	5 850	5 793

YHTEENVETO PALVELUTUOTANNON KESKEISISTÄ MUUTOKSISTA

- Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaaminen
- Teilinummen tekopohjavesilaitoksen rakentaminen
- Hulevesiverkoston siirtyminen kunnalle

LIKELAITOKSEN INVESTOINNIT 2023-2025

Investointi- kohde	KEHYS23	KEHYS24	KEHYS25
Vesilaitok- sen inves-	9 540	15 780	17 545

PALVELUTUOTANNON TUNNUSLUKUJA

Tunnusluku	TP2021	TPE2022	KEHYS2023
Henkilöstömäärä, HTV	22,2	23	23
Veden myynti, 1 000 m ³	1 821	1 830	1 839
Laskutettu jäte- vesi,	2 083	2 099	2 107

TALOUSARVIOKEHYS 2023

3. Talousarviokehys 2023

3.1 Talousarvion valmisteluprosessi ja aikataulus

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Vuosittaisen talousarviovalmistelun käynnistämiseksi kunnanhallitus hyväksyy kunnan hallintosäännön 58 §:n mukaisesti talousarvion suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet, joiden perusteella toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Talousarviokehysten kokoamista varten annetaan ohjeet kehys ehdotuksen laatimisesta ja sisäisten erien arvioinnista toimialoille ja liikelaitoksille sekä sovitaan toimiala-/liikelaitoskohtaisista kehysneuvotteiluista. Ohjeiden pohjana toimivat kunnan taloudelliset lähtökohdat.

Toimialojen ja liikelaitosten kehys ehdotusten jälkeen sovitetaan ehdotusten mukaiset käyttötalouden nettomenot, kunnan tulorahoitus ja arvioidut investointimenot yhteen ja muodostetaan kokonaiskuva kunnan taloudesta talousarviovuodelle. Tarkastelussa huomioidaan toimenpideohjelmien tms. (esim. NUUKA-ohjelma) asettamat reunaehdot, joiden pohjalta lähdetään tekemään mahdollisia tasapainotuksia.

Tämän jälkeen muodostetaan viranhaltijatyönä kunnanhallitukselle esitettävä tasapainotettu talousarviokehys. Kehyksen hyväksymisen jälkeen varsinainen budjetointi käynnistyy ja eri budjetointivaiheet tallennetaan järjestelmään alla esitettyjen vaiheistuksien mukaan. Vaiheistuksissa on kuvattu sitä, missä eri toimielimissä talousarviota käsitellään ja tehdään mahdollisia muutoksia.

Talousarvion- ja suunnitelman valmistelu käynnistyy huhtikuussa ja päättyy joulukuussa, jolloin valtuusto on hyväksynyt talousarvion ja talousarvion täytäntöönpano-ohjeet on annettu kunnanhallituksessa. Tarkempi talousarvioaikataulu on dokumentin liitteenä.

Vuoden 2023 talousarviovalmistelu on vaiheistettu kuluvan vuonna seuraavalla tavalla:

1. Toimialojen/liikelaitosten kehysperusteiset talousarvioesitykset (annetaan 5.9.2022 mennessä)
2. Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitys (5.9.-20.9.2022)

3. Kunnanjohtajan talousarvioesitys (20.9.-14.10.2022)
4. Kunnanhallituksen talousarvioesitys (24.10.-7.11.2022)
5. Valtuuston talousarvio (16.11.-30.11.2022)

3.2 Talouskatsaus

Venäjän hyökkäys Ukraina on synkentänyt nopeasti maailmantalouden näkymiä ja kiihdyttänyt inflaatiota. EU, Yhdysvallat ja muut länsimaat ovat asettaneet talouspakotteita Venäjälle, jonka seurauksena Suomen talouskasvu hidastuu viennin ja teollisuustuotannon kautta. Ennusteissa oletetaan, että asetetut pakotteet jäävät voimaan puolin ja toisin, mutta keskeisenä oletuksena talouden kannalta on, että raaka-aineiden ja energian saatavuus Venäjältä Eurooppaan häiriintyy, mutta ei keskeydy. Maailmantalouden kasvun arvioidaan hidastuvan vuoden 2021 runsaasta kuudesta prosentista 3,2 prosenttiin v.2022 ja noin 3 prosenttiin vuosina 2023 ja 2024. Euroalueella näkymät ovat myös synkentyneet nopeasti sodan takia ja suurimpia vaikutuksia ovat energiamarkkinoiden epävarmuudesta juontuva hintojen nousu sekä taloudellista aktiviteettia vähentävä luottamusvaikutus. Venäjän hyökkäys Ukraina varjostaa maailmankaupan näkymiä lyhyellä aikavälillä erityisesti Euroopassa, mutta kehittyvissä maissa ja Yhdysvalloissa kauppa taas kasvaa suotuisammin. Maailman tavarakaupan ennustetaan kasvavan 4,6 % v.2022 ja keskimäärin noin 4,5 % vuosina 2023 ja 2024.

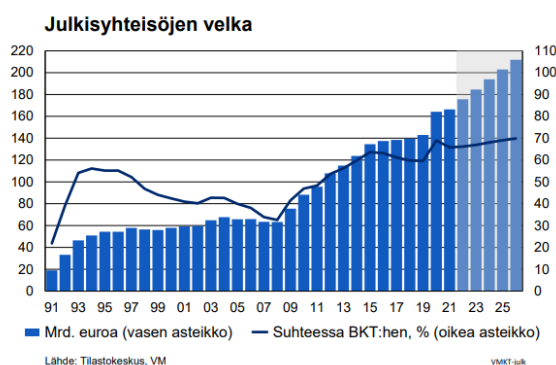
Valtionvarainministeriön ennusteiden mukaan Suomen bruttokansantuotteen kasvun ennustetaan hidastuvan 1,5 % vuonna 2022. Yksityinen kulutus kokonaisuudessaan kasvaa 2 % v.2022, mutta sen ennustetaan hidastuvan 1,7 prosenttiin v.2023 työllisyyden kasvun hiipuessa ja käytettävissä olevien reaalityulojen kasvun jäädessä vähäiseksi. Kuluttajahintojen nousu vähentää ostovoimaa ja lisääntynyt epävarmuus lykkää kulutusta. Palvelujen kulutuksen ennustetaan lisääntyvän koronaepidemian hiipuessa. Julkisen talouden alijäämä pieneni voimakkaasti vuonna 2021, kun julkista taloutta vahvisti erityisesti talouskasvun ja työllisyyden kohenemisen tuottama vero- ja sosiaaliturvamaksutulojen kasvu sekä talouden taantuman väistyminen vähensi elvytys- ja tukitoimien tarvetta. Julkisen talouden rahoitusasema on kohentunut suotuisan taloustilanteen ansiosta, mutta alkaa heiketä uudelleen keskipitkällä aikavälillä. Julkinen talous ei ole kestävällä pohjalla, koska julkisen talouden menot ja tulot ovat rakenteellisesti epätasapainossa. Julkinen velkasuhde taittui hetkellisesti viime vuonna, mutta on jäämässä korkeammalle tasolle kuin ennen koronavirusepidemiaa.

Ennakkotietojen mukaan kuntatalouden alijäämä syveni 0,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen v.2021. Alijäämän kasvua selittävät kulutusmenojen voimakas kasvu sekä covid-19 tukitoimien pieneneminen edellisvuodesta. Kuntatalouden rahoitusaseman ennakoitaan heikkenevän voimakkaasti määräaikaisten tukitoimien, kuten yhteisöveron korotetun jako-osuuden ja valtionosuuslisäysten päättyessä. Ennakoarvion mukaan kuntien investoinnit vähenivät, mutta investointitarpeet pysyvät kuitenkin muuttoliikkeen ja rakennuskannan iän vuoksi mittavina. Kuntien velkaantuminen jatkuu vuoteen 2023 saakka, jolloin soteuudistuksen seurauksena kunnilta siirtyy n. 5,1 mrd. euroa hyvinvointialueille, mutta velkasuhde jatkaa kasvuaan myös soteuudistuksen jälkeen kuitenkin hidastuen selkeästi viime vuosikymmenen keskimääräisestä kasvusta.

Keskeisiä lukuja keskipitkällä aikavälillä (VM 2022:31)

	2020	2021	2022**	2023**	2024**	2025**	2026**
BKT markkinahintaan, määrän muutos, %	-2,3	3,5	1,5	1,7	1,5	1,3	1,2
Bruttokansantuote, mrd. euroa	238	253	265	276	285	294	303
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,3	2,2	4,0	2,1	1,7	1,9	1,9
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	7,2	6,8	6,6	6,5	6,4
Työllisyysaste, %	70,7	72,2	73,0	73,6	74,0	74,3	74,5
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,5	-2,6	-2,2	-1,7	-1,4	-1,8	-1,8
Valtio	-5,5	-3,2	-2,9	-2,4	-2,2	-2,6	-2,6
Paikallishallinto	-0,1	-0,3	-0,6	-0,5	-0,4	-0,4	-0,5
Hyvinvointialueet				-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Sosiaaliturvarahastot	0,0	1,0	1,2	1,4	1,4	1,5	1,4
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:hen, %	-3,5	-1,9	-1,6	-1,4	-1,3	-1,7	-1,8
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	69,0	65,8	66,2	66,9	68,0	69,1	69,9
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	52,5	50,9	51,4	52,2	53,2	54,0	54,6
Tuotantokulu, % potentiaalisesta tuotannosta ¹	-3,4	-1,2	-1,0	-0,5	-0,3	-0,1	-0,0

¹ Arvioitu EU:n yhteisellä menetelmällä

3.3 Talousarvion 2023 valmistelun lähtökohdat Nurmijärvellä

Nurmijärven kunnan talouden ennuste kuluven vuosikymmenen osalta näyttää erittäin heikkona. Kunnan pitkään jatkuneen velkaantumisen ennakoidaan voimistuvan ja tilikausien kääntyvän alijäämäisiksi 2024 vuodesta alkaen. Alijäämäkehityksen arvioidaan voimistuvan vuosittain siirryttäessä kohti kuluven vuosikymmenen loppua. Ilman talouden lisäsopeutuksia kunnan lainakanta ennakoidaan nousevan vuosikymmenen loppuun mennessä 400-500 milj. euron tuntumaan, kun lainakanta vuoden 2021 tilinpäätöksissä oli noin 217 milj. euroa.

Kunnan taloutta heikentävät erityisesti merkittävä palvelutuotannon menojen kasvu sekä suuret investoinnit. Kunnan tulorahoituksen kehitys on jäänyt käyttö- ja investointitalouden kasvusta, joka osaltaan on syventänyt kunnan kokonaistalouden rahoitusvajetta. Rahoitusvajeen kasvu on osaltaan johtanut velkaantumisen kroonistumiseen. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kertynyttä rahoitusvajetta oli muodostunut edelliseltä viideltä vuodelta noin 60 milj. euroa.

Sote-uudistusta koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2021. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi poistuvat kuntien taloudesta ja niiden järjestäminen, tuottaminen ja kustannukset siirtyvät hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Uudistus muuttaa kuntien rahoitusjärjestelmän, kun yli puolet verotuloista ja kaksi kolmannelta valtionosuuksista siirretään hyvinvointialueiden rahoittamiseen. Valtio rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa, jolloin rahoituksen siirto toteutetaan vähentämällä kunnilta peruspalvelujen valtionosuuksia, kunnallisveroa, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta. Lopullinen tieto sote-uudistuksen vaikutuksista kuntien talouteen saadaan vasta vuonna 2024, kun siirtyvien tulo- ja menoerien lopullinen erotus saadaan tarkistettua.

Sote-uudistuksen vaikutukset ja inflaation myötä kasvavat hinnat sekä korkotason nousu tulevat haastamaan kunnan käyttötalouden suunnittelua. Nurmijärvellä menoja kasvattavat myös palvelutarpeiden nousu, yleissitoviin palkankorotuksiin liittyvä henkilöstökulujen nousu, työttömyydestä aiheutuvat Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuksien nousu sekä sisäilmaongelmista aiheutuvat korjaukset, purkukulut ja väistötilakustannukset. Varsinkin rakentamiskustannuksissa on ollut huomattavaa nousua. Myös huolettavien asemakaava-alueiden yleinen rakentaminen ja katuverkoston laajentuminen johtavat osaltaan ylläpitomenojen kasvuun.

Vuodet 2020 ja 2021 ovat olleet ylijäämäisiä valtion koronatuista ja poikkeuksellisen suurista myyntivoitoista johtuen. Vuosilta on tehty investointivaroja yhteensä 19,8 milj. euroa. Vuoden 2022 tilinpäätösennusteessa (OVK I) tilikauden tuloksen arvioidaan pysyvän ylijäämäisenä 1,0 milj. euroa ja lainakan nousevan 232 milj. euroon. Ennakotietojen mukaan sote-kustannukset jatkavat kasvuaan vuonna 2022 ja tämä kääntänee nykyisen ylijäämäisen tulosennusteen alijäämäiseksi. Vuoden 2023 ennustetaan pysyvän vielä ylijäämäisenä vanhojen veroprosenttien mukaisista tilityksistä johtuen, mutta pitkällä aikavälillä talous kääntyy alijäämäiseksi. Kunnan toiminnan saattaminen taloudellisesti kestävällä kehityksuralle edellyttää sekä palvelutuotannon menojen kasvun voimakasta hillitsemistä sekä investointitalouden tasapainottamista. Omaisuuden myynti tukee hetkellisesti kunnan talouden tervehdyttämistä, mutta ei kuitenkaan riitä ratkaisemaan rakenteellisia ongelmia kunnan tulojen ja menojen välillä. NUUKA-ohjelman päivitystyössä on tarkoitus tehdä linjavedot siitä, millä tavoin kunnan käyttö- ja investointitalous saadaan mitoitettua tulorahoituksen kantokykyä vastaavaksi.

Talousarviokehys 2023 on laadittu siten, että siinä on otettu huomioon kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset, yleinen hintatason muutos ja niiden vaikutukset mm. kiinteistöjen ylläpitokustannuksiin ja sitä kautta sisäisiin vuokriin. Edellisinä vuosina kunnan oman palvelutuotannon osalta käyttötalouden kasvu on rajattu 1,5 prosenttiin, mutta nykyisessä tilanteessa tämä ei ole realismia. Suunnitelmavuodet 2024 ja 2025 ovat niukat, mutta niissä huomioidaan pakolliset kustannustason nousut. Talousarviokehityksessä tilikauden tulosennuste on positiivinen noin 4,3 milj. euroa ja kokonaistalouden rahoitusvaje (=toiminnan ja investointien rahavirta) asettuu 13,8 milj. euroon. Toimialojen kehukset sisältävät NUUKA:n toimenpidesuunnitelmassa linjatut sopeutukset sekä muita erinäisiä sopeutuksia.

3.4 Talousarviokehys 2023

Talousarviokehys vuodelle 2023 on tehty ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen pohjalta. Käyttötalouden kehys on annettu toimiala- ja liikelaitostasolla nettomääräisenä (=toimintakate). Enimmäisinvestoinnit on kehyksessä määritelty bruttomääräisenä. Investointikehys vuodelle 2023 on 47,6 milj. euroa.

Talousarviokehysten asettamisessa on huomioitu NUUKA-ohjelman talouden tavoitteiden rinnalla vuoden 2021 tilinpäätös sekä vuoden 2022 tilinpäätösennuste. Kehysvalmistelun lähtökohtana on käyttötaloudessa ollut vuoden 2021 tilinpäätös. Tämän lisäksi toimialoja ja liikelaitoksia on ohjeistettu huomioimaan keskeisiä toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia tulevalta vuodelta, joita lähtöpohjana ollut vuoden 2021 tilinpäätös ei sisällä. Kehyksessä huomioidaan sote-uudistuksen vaikutukset palvelutuotantoon siirtyvien henkilöiden ja toimintojen osalta.

Toimialojen ja liikelaitosten kehusehdotusten pohjalta on käyty neuvottelut toimialoittain, jonka jälkeen kehykseen on tehty sopeutuksia. Kehysneuvottelujen jälkeen kunta-alan palkkaratkaisun karkea vaikutus on selvinnyt, mutta vaikutuksia ei ole pystytty huomioimaan täysimääräisenä kehykseen. Henkilöstömenojen budjetointia tarkennetaan talousarviovalmistelun edetessä. Arvio palkkaratkaisun vaikutuksesta, joka ei sisälly kehykseen on 0,2-0,4 milj. euroa. Kehykseen on tehty tasapainotuksia n. 0,2 milj. euron edestä. Kuntatasoisen kehyksen toimintakate on noin 3,4 milj. euroa (3,4 %) vuoden 2022 tilinpäätösennustetta heikompi, kun huomioidaan hyvinvointialueelle siirtyvät erät. Kehykseen sisältyy NUUKA-toimenpideohjelmassa yksilöityjä tasapainotustoimenpiteitä.

Käyttötaloudelle kustannuspaineita kuntatasolla syntyy vuonna 2023 kunta-alalle kohdistuvista palkan- ja korotuksista, johon on kehyksessä varauduttu 1,9 prosentin korotuksella. Vuoden 2023 kustannuksiin myös inflaatiolla on huomattava vaikutus.

Toimialoilla kustannuspaineita syntyy lisäksi muun muassa varhaiskasvatuksen pienenevistä asiakasmaksutuloista, palvelusetelimenojen kasvusta, sisäisten veloitusten indeksikorotuksista, Aleksian hinnoittelun muutoksesta sekä oppivelvollisuuden laajenemisen aiheuttamista kustannuksista. Menohelpotuksia on arvioitu syntyvän mm. NUUKA-toimenpideohjelman sopeutuksien myötä. Tuloissa merkittävimpiä erona aiempiin vuosiin on tonttimyyntituottojen (etenkin yritystontit) vähentyminen. Olennaisia muutoksia toimintatuotoissa ja -kuluissa on eritelty tarkemmin toimiala- ja liikelaitoskohtaisissa kehyslaskelmissa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta valtaosa kustannuksista siirtyy hyvinvointialueille, mutta kunnan kehyksessä on huomioitu 0,5 milj. euroa kustannuksia, joita oletetaan syntyvän ennen kuntayhtymän purkamista. Vanhoihin, ennen vuotta 2005 syntyneisiin soten henkilökuntaa koskeviin eläkemenovelvoitteisiin on varauduttu kehyksessä 0,7 milj. euron edestä.

Sote-uudistuksen vuoksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä myös uudistetaan rahoituksen siirron myötä. Sote-uudistuksesta aiheutuvia suuria taloudellisia vaikutuksia kohtuullistetaan ja valtionosuusjärjestelmän uudistukseen on sisällytetty suuria tasausmenettelyjä, joilla pyritään hallitsemaan ja rajaamaan kuntakohtaisia muutoksia. Kuntakohtaisia muutoksia loivennetaan muutosrajoittimella ja järjestelmämuutoksen tasauksella. On kuitenkin huomattava, että sote-uudistus ei pelasta kuntia heikosta taloudellisesta tilanteesta, jos kunnan talous on ollut heikko jo ennen hyvinvointialueiden toiminnan alkamista.

Kehyksessä vuoden 2023 verotuloarvio perustuu Kuntaliiton 4/2021 veroennustekehikkoon. Kunnallisveroissa on huomioitu sote-uudistuksen ns. veroprosenttileikkurin myötä poistuva kunnallisveron osuus. Kiinteistöveroprosenttien oletetaan myös säilyvän kuluvan vuoden tasossa. Verotuloarvio on parantunut, koska ansiotulojen odotetaan kehittyvän suotuisasti ja kunnallisveron efektiivisyys paranee uudistuksen myötä. Kunnallisverotulojen osalta kuva tarkentuu vielä kesäkuun lopulla, kun vuoden 2021 valmistuvasta verotuksesta saadaan ensimmäiset ennakkotiedot. Kehyksessä verotulojen arvioidaan laskevan kuluvan vuoden tilinpäätösennusteesta noin 112,4 milj. euroa (-51,6 %) ja vuoden 2021 tilinpäätöstasosta noin

105,1 milj. euroa (-50 %). Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksikköä, jolloin Nurmijärven tuloveroprosentti on vuonna 2023 7,11. Puolet kiinteistöverosta sisällytetään uutena tasattaviin verotuloihin ja ne tasataan yhdessä kunnallis- ja yhteisöveron kanssa. Vanhassa järjestelmässä Nurmijärvi on maksanut verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta yli 6 milj. euroa ja uudessa järjestelmässä nykyisten laskelmien pohjalta Nurmijärvi olisi saamassa verotulojen tasausta noin 0,5 milj. euroa. Verotulojen kasvun tulisi jatkua tulevaisuudessa huomattavasti aiempaa suuremmalla tasolla, jotta tulo-rahoitus pysyisi palvelutuotannon kustannuskehityksen perässä ja velkaantumisen hidastuminen olisi mahdollista.

Valtionosuuksissa on huomioitu valtion koronatukien poistuminen kuntataloudesta sekä sote-uudistuksen vaikutukset kunnan valtionosuuksien tasoon. Näiden perusteella valtionosuuksien arvioidaan laskevan kuluvan vuoden tilinpäätösennusteesta 13,4 milj. euroa (-30,2 %). Vuoteen 2021 nähden valtionosuudet ovat kehityksessä 10,7 milj. euroa (-26 %) pienemmät.

Rahoituserien, kuten Nurmijärven Sähkö Oy:n osinkotuottojen on arvioitu toteutuvan kehityksessä lähes vuoden 2021 tilinpäätösarviossa. Poikkeuksena vuoteen 2021 nähden on korkokulujen ennakoitu kasvu. Rahoituserien on kokonaisuudessaan arvioitu toteutuvan 0,7 milj. euroa vuoden 2021 tilinpäätöstä heikompiina. Lainakannan kasvuun liittyvää korkokulupainetta on hillinnyt nostettavien lainojen matala korkotaso sekä vanhojen korkeakorkoisten lainapääomien painoarvon pienentyminen lainasalkussa lyhenemisten ja uudelleenrahoitustoimenpiteiden myötä. Korkojen noustessa myös kustannusten ennustetaan lähtevän asteittain nousuun.

Kunnan vuosikatteen arvioidaan kehityksessä asettuvan 32,3 milj. euroon. Vuosikatteella kyetään rahoittamaan investointeista noin 68 prosenttia, jonka perusteella nettolainanoton arvioidaan asettuvan 12,0 milj. euroon. Siten kunnan lainakannan arvioidaan nousevan 243,7 milj. euroon vuoden 2023 loppuun mennessä.

Huomattavista kustannusten nousupaineista ja omaisuuden luovutustulojen pienentymisestä huolimatta tilikauden ennustetaan kehityksessä olevan ylijäämäinen noin 4,2 milj. euroa. Kehityksessä on huomioitu myös mahdollisen investointivarausten tekeminen, mikäli tilikausi toteutuu suunnitellun mukaisesti. Vuoden 2023 jälkeen, kun vanhan järjestelmän mukaiset positiiviset verotuksen jälkivaikutukset poistuvat, kunnan talouden ennakoitaan kääntyvän huomattavan alijäämäiseksi eikä talouden tasapainottamista voi korostaa liikaa.

Tuloslaskelmaosa

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2020	TP 2021	TA2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	Muutos € TP21-KE23	Muutos % TP21-KE23	Muutos € TPE22-KE23	Muutos % TPE22-KE23
Toimintatuotot	62 694	70 940	73 133	73 268	65 669	-5 270	-7	-7 599	-10,4
Toimintakulut	-287 892	-288 789	-303 659	-308 609	-170 608	118 181	-41	138 002	-44,7
Toimintakate	-225 198	-217 849	-230 526	-235 341	-104 938	112 911	-52	130 403	-55,4
Verotulot	200 631	210 366	215 888	217 678	105 250	-105 116	-50	-112 428	-51,6
Kunnallisvero	180 605	186 283	194 431	194 120	86 300	-99 983	-54	-107 820	-55,5
Kiinteistövero	10 772	11 981	12 100	12 400	12 450	469	4	50	0,4
Yhteisövero	9 254	12 101	9 357	11 158	6 500	-5 601	-46	-4 658	-41,7
Valtionosuudet	51 698	41 544	43 261	44 260	30 876	-10 668	-26	-13 384	-30,2
VM vos	58 210	48 185	49 902	50 901	37 479	-10 705	-22	-13 421	-26,4
OKM vos	-6 512	-6 641	-6 641	-6 641	-6 604	37	-1	37	-0,6
Verorahoitus	252 329	251 910	259 149	261 938	136 126	-115 784	-46	-125 812	-48,0
Rahoituserät, netto	1 292	1 841	1 155	1 155	1 135	-706	-38	-20	-1,7
Vuosikate	28 424	35 902	29 778	27 752	32 323	-3 579	-10	4 571	16,5
Poistot ja arvonalentumiset	-20 711	-19 069	-23 300	-21 909	-25 600	-6 531	34	-3 691	16,8
Tilikauden tulos	7 713	16 832	6 478	5 843	6 723	-10 110	-60	880	33,3
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13	13	13	13	1	4	1	4,0
Varausten lisäys/vähennys	-6 000	-13 800	-4 400	-4 400	-2 500	11 300	-82	1 900	
Ylijäämä/alijäämä	1 726	3 045	2 091	1 455	4 236	1 191	39	2 780	191,0

Rahoitusosa

Vuosikate	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA2022	TPE 2022	Kehys 2023
Vuosikate	2 282	28 424	35 902	29 778	27 752	32 323
Tulorahoituksen korjauserät	-2 393	-1 468	-6 238	-9 000	-9 000	-2 500
Toiminnan rahavirta	-111	26 956	29 664	20 778	18 752	29 823
Investointimenot	-35 743	-35 856	-28 850	-49 525	-49 775	-47 620
Rah.osuudet investointimenoihin	601	858	1 311	1 844	1 844	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 335	1 965	9 657	13 040	13 040	4 000
Investointien rahavirta	-30 807	-33 032	-17 883	-34 641	-34 891	-43 620
Toiminnan ja investointien rahavirta	-30 918	-6 077	11 781	-13 863	-16 139	-13 797
Antolainasaamisten muutokset	245	-29	52	0	0	0
Lainakannan muutokset	30 280	7 193	10 544	14 500	14 500	12 000
Lainojen lisäys	41 116	56 416	56 178	30 600	30 600	28 500
Lainojen vähennys	10 836	49 223	45 634	16 100	16 100	16 500
Lainakanta	199 527	206 720	217 264	231 764	231 764	243 764
Rahavarat	26 053	28 053	30 876	32 013	29 287	27 490

Lainakanta € / asukas	4 641	4 734	4 923	5 127	5 212	5 395
-----------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Käyttötalousosa

KOKO KUNTA SIS.LL	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2022 OVK I	Sopeutettu kehys 2023	Muutos C TP21-KE23	Muutos % TP21-KE23	Muutos C TPE22-KE23	Muutos % TPE22-KE23
Toimintatuotot	62 694 363	70 939 705	73 133 019	73 268 411	65 669 219	-5 270 486	-8,41 %	-7 599 193	-10,37 %
Toimintakulut	-287 892 088	-288 788 780	-303 659 116	-308 609 323	-170 607 555	117 420 542	-40,79 %	138 001 769	-44,72 %
Netto	-225 197 725	-217 849 076	-230 526 097	-235 340 912	-104 938 336	112 150 055	-49,8 %	130 402 576	-55,4 %

Sosiaali- ja terveyspalvelut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2022 OVK I	Sopeutettu kehys 2023	Muutos C TP21-KE23	Muutos % TP21-KE23	Muutos C TPE22-KE23	Muutos % TPE22-KE23
Toimintatuotot	1 610	104 464	0	0	0	-104 464	-100,0 %	0	#JAKO/0!
Toimintakulut	-129 489 794	-124 849 778	-136 503 288	-139 561 090	-1 200 000	123 649 778	-99,0 %	138 361 090	-99,1 %
Netto	-129 488 184	-124 745 314	-136 503 288	-139 561 090	-1 200 000	123 545 314	-99,0 %	138 361 090	-99,1 %

Konsernipalveluiden toimiala	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2022 OVK I	Sopeutettu kehys 2023	Muutos C TP21-KE23	Muutos % TP21-KE23	Muutos C TPE22-KE23	Muutos % TPE22-KE23
Toimintatuotot	2 206 413	2 681 228	2 587 976	2 587 976	2 256 465	-424 764	-15,8 %	-331 512	-12,8 %
Toimintakulut	-12 859 411	-13 906 767	-13 810 639	-13 882 539	-13 290 049	616 718	-4,4 %	592 490	-4,3 %
Netto	-10 652 998	-11 225 538	-11 222 663	-11 294 563	-11 033 584	191 954	-1,7 %	260 979	-2,3 %

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2022 OVK I	Sopeutettu kehys 2023	Muutos C TP21-KE23	Muutos % TP21-KE23	Muutos C TPE22-KE23	Muutos % TPE22-KE23
Toimintatuotot	5 278 000	6 298 549	5 793 280	6 531 280	6 254 020	-44 529	-0,7 %	-277 260	-4,2 %
Toimintakulut	-96 760 547	-101 330 293	-103 763 090	-105 631 470	-109 111 210	-8 541 601	8,4 %	-3 479 740	3,3 %
Netto	-91 482 547	-95 031 744	-97 969 810	-99 100 190	-102 857 190	-8 586 130	9,0 %	-3 757 000	3,8 %

Ympäristötoimiala	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2022 OVK I	Sopeutettu kehys 2023	Muutos C TP21-KE23	Muutos % TP21-KE23	Muutos C TPE22-KE23	Muutos % TPE22-KE23
Toimintatuotot	35 478 004	40 450 339	43 681 714	43 096 340	36 155 240	-4 295 099	-10,6 %	-6 941 100	-16,1 %
Toimintakulut	-33 662 350	-33 295 493	-34 169 293	-34 434 340	-31 955 802	1 339 691	-4,0 %	2 478 538	-7,2 %
Netto	1 815 653	7 154 846	9 512 421	8 662 000	4 199 438	-2 955 408	-41,3 %	-4 462 562	-51,5 %

Nurmijärven vesi -liikelaitos	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2022 OVK I	Sopeutettu kehys 2023	Muutos C TP21-KE23	Muutos % TP21-KE23	Muutos C TPE22-KE23	Muutos % TPE22-KE23
Toimintatuotot	9 641 720	10 650 129	10 440 000	10 890 000	10 970 000	319 871	3,0 %	80 000	0,7 %
Toimintakulut	-4 689 691	-4 791 913	-5 040 488	-5 040 488	-5 177 000	-385 087	8,0 %	-136 512	2,7 %
Netto	4 952 029	5 858 216	5 399 512	5 849 512	5 793 000	-65 216	-1,1 %	-56 512	-1,0 %

Aleksia -liikelaitos	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2022 OVK I	Sopeutettu kehys 2023	Muutos C TP21-KE23	Muutos % TP21-KE23	Muutos C TPE22-KE23	Muutos % TPE22-KE23
Toimintatuotot	10 088 616	10 754 996	10 630 049	10 162 815	10 033 494	-721 502	-6,7 %	-129 321	-1,3 %
Toimintakulut	-10 430 295	-10 614 537	-10 372 318	-10 059 396	-9 873 494	741 043	-7,0 %	185 902	-1,8 %
Netto	-341 679	140 460	257 731	103 419	160 000	19 540	13,9 %	56 581	54,7 %

Sosiaali- ja terveystaloudet

Tuottojen lisäys "+", tuottojen vähennys "-"
Menojen lisäys "+", menojen vähennys "-"

					Muutos TP21 - KE23		Muutos TPE22 - KE23		
	TP 2020	TP2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	0	104 464	0	0	0	-104 464	-100,0 %	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	1 610	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	1 610	104 464	0	0	0	-104 464	-100,0 %	0	#JAKO/0!
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-1 423 146	-1 423 958	-1 400 000	-1 400 000	-700 000	723 958	-50,8 %	700 000	-50,0 %
Palvelujen ostot	-128 101 377	-123 443 351	-135 103 288	-138 161 090	-500 000	122 943 351	-99,6 %	137 661 090	-99,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	0	-5 161	0	0	0	5 161	-100,0 %	0	0,0 %
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut toimintakulut	34 729	22 692	0	0	0	-22 692	-100,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	-129 489 794	-124 849 778	-136 503 288	-139 561 090	-1 200 000	123 649 778	-99,0 %	138 361 090	-99,1 %
Sosiaali- ja terveyspalvelut									
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2021	Sopeutettu kehys 2023	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	1 610	104 464	0	0	0	-104 464	-100,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	-129 489 794	-124 849 778	-136 503 288	-139 561 090	-1 200 000	123 649 778	-99,0 %	138 361 090	-99,1 %
Netto	-129 488 184	-124 745 314	-136 503 288	-139 561 090	-1 200 000	123 545 314	-99,0 %	138 361 090	-99,1 %

	TP 2020	TP2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	Muutos TP21 - KE23		Muutos TPE22 - KE23	
						€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	1 999 354	1 968 005	2 206 226	2 206 226	1 919 465	-48 541	-2,5 %	-286 762	-13,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	168 906	620 702	190 250	190 250	146 000	-474 702	-76,5 %	-44 250	-23,3 %
Muut toimintatuotot	38 154	92 521	191 500	191 500	191 000	98 479	106,4 %	-500	-0,3 %
Toimintatuotot yhteensä	2 206 413	2 681 228	2 587 976	2 587 976	2 256 465	-424 764	-15,8 %	-331 512	-12,8 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-4 378 836	-4 367 191	-4 832 747	-4 889 647	-4 559 462	-192 271	4,4 %	330 185	-6,8 %
Palvelujen ostot	-4 332 174	-4 767 467	-4 869 872	-4 869 872	-4 497 532	269 935	-5,7 %	372 340	-7,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-93 480	-75 745	-104 225	-104 225	-111 200	-35 455	46,8 %	-6 975	6,7 %
Avustukset	-3 178 080	-4 056 761	-3 249 569	-3 249 569	-3 246 000	810 761	-20,0 %	3 569	-0,1 %
Muut toimintakulut	-876 842	-639 603	-754 226	-769 226	-875 855	-236 252	36,9 %	-106 629	13,9 %
Toimintakulut yhteensä	-12 859 411	-13 906 767	-13 810 639	-13 882 539	-13 290 049	616 718	-4,4 %	592 490	-4,3 %
Konsernipalvelut									
	TP 2020	TP2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	2 206 413	2 681 228	2 587 976	2 587 976	2 256 465	-424 764	-15,8 %	-331 512	-12,8 %
Toimintakulut	-12 859 411	-13 906 767	-13 810 639	-13 882 539	-13 290 049	616 718	-4,4 %	592 490	-4,3 %
Netto	-10 652 998	-11 225 538	-11 222 663	-11 294 563	-11 033 584	191 954	-1,7 %	260 979	-2,3 %

Ollennaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Tulot	Muutos	Euroa
Myyntituotot		
Maksutuotot		
Tuet ja avustukset		
Älykäs asiointi -hanke päättynyt (TP2021), palkkatuki (tarkennettu tulot ja menot)		-602 000
Muut toimintatuotot		
Menot	Muutos	Euroa
Henkilöstökulut		
Palkanlaskennan ulkoistaminen		-208 320
Palvelujen ostot		
Palkanlaskennan ostopalvelu, verotuskustannusten alenema		841 255
Aineet, tarv. ja tavarat		
Avustukset		
Muut toimintakulut		

						Muutos TP21 - KE23		Muutos TPE22 - KE23	
	TP 2020	TP2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	1 126 429	1 233 414	1 433 980	1 433 980	1 575 710	342 296	27,8 %	141 730	9,9 %
Maksutuotot	2 551 856	2 867 448	2 473 550	4 054 550	2 463 190	-404 258	-14,1 %	-1 591 360	-39,2 %
Tuet ja avustukset	1 397 575	1 961 910	1 516 990	673 990	1 940 160	-21 750	-1,1 %	1 266 170	187,9 %
Muut toimintatuotot	202 140	235 776	368 760	368 760	274 960	39 184	16,6 %	-93 800	-25,4 %
Toimintatuotot yhteensä	5 278 000	6 298 549	5 793 280	6 531 280	6 254 020	-44 529	-0,7 %	-277 260	-4,2 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-55 090 213	-58 155 398	-58 261 814	-59 239 814	-60 128 900	-1 973 502	3,4 %	-889 086	1,5 %
Palvelujen ostot	-15 669 053	-19 502 047	-20 993 814	-21 824 194	-22 724 440	-3 222 393	16,5 %	-900 246	4,1 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 710 659	-2 629 318	-2 951 888	-2 991 888	-2 874 220	-244 902	9,3 %	117 668	-3,9 %
Avustukset	-7 234 606	-4 226 829	-4 252 650	-4 252 650	-4 283 160	-56 331	1,3 %	-30 510	0,7 %
Muut toimintakulut	-16 056 016	-16 816 700	-17 302 924	-17 322 924	-19 100 490	-3 044 474	18,1 %	-1 777 566	10,3 %
Toimintakulut yhteensä	-96 760 547	-101 330 293	-103 763 090	-105 631 470	-109 111 210	-8 541 601	8,4 %	-3 479 740	3,3 %
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala									
	TP 2020	TP2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	Muutos €	Muutos %	Muutos €	luutos %
Toimintatuotot	5 278 000	6 298 549	5 793 280	6 531 280	6 254 020	-44 529	-0,7 %	-277 260	-4,2 %
Toimintakulut	-96 760 547	-101 330 293	-103 763 090	-105 631 470	-109 111 210	-8 541 601	8,4 %	-3 479 740	3,3 %
Netto	-91 482 547	-95 031 744	-97 969 810	-99 100 190	-102 857 190	-8 586 130	9,0 %	-3 757 000	3,8 %

Olenneiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Tulot	Muutos	Euroa
Myyntituotot		
Päivähoito Aleksista hyvinvointialueelta saatavat tuotot		344 000
Maksutuotot		
Varhaiskasvatuksen maksutuotot		-457 200
Tuet ja avustukset		
Muut toimintatuotot		
Menot	Muutos	
Henkilöstökulut		
Palkankorotusvaraus, uudet vakanssit ja koronapandemian vaikutus henkilöstökuluihin		-3 021 000
Palvelujen ostot		
Palveluseteli varhaiskasvatuksessa, Aleksian ruoka- ja siivouspalvelujen hintojen korotus		-3 202 800
Aineet, tarv. ja tavarat		
Oppivelvollisuuden laajenemisen edellyttävät tarvikke/laitehankinnat		-241 000
Avustukset		
Muut toimintakulut		
Sisäisten vuokrien korotukset ja tilamuutokset, 6.-9. -luokkalaisten Chromebookit		-2 270 700

						Muutos TP21 - KE23		Muutos TPE22 - KE23	
	TP 2020	TP2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	2 438 183	2 144 316	2 233 790	2 233 800	2 199 700	55 384	2,6 %	-34 100	-1,5 %
Maksutuotot	4 237 230	5 611 571	1 530 000	1 530 000	1 147 000	-4 464 571	-79,6 %	-383 000	-25,0 %
Tuet ja avustukset	130 132	223 607	246 000	246 000	246 000	22 393	10,0 %	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	28 672 459	32 470 845	39 671 924	39 086 540	32 562 540	91 695	0,3 %	-6 524 000	-16,7 %
Toimintatuotot yhteensä	35 478 004	40 450 339	43 681 714	43 096 340	36 155 240	-4 295 099	-10,6 %	-6 941 100	-16,1 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-6 857 988	-7 025 432	-7 315 650	-7 347 900	-7 539 270	-513 838	7,3 %	-191 370	2,6 %
Palvelujen ostot	-15 494 195	-14 774 168	-15 562 941	-15 792 830	-12 616 830	2 157 338	-14,6 %	3 176 000	-20,1 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-5 118 681	-5 679 536	-5 732 470	-5 733 500	-6 235 300	-555 764	9,8 %	-501 800	8,8 %
Avustukset	-101 040	-350 442	-440 000	-440 000	-440 000	-89 558	25,6 %	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-6 090 446	-5 465 915	-5 118 232	-5 120 110	-5 124 402	341 513	-6,2 %	-4 292	0,1 %
Toimintakulut yhteensä	-33 662 350	-33 295 493	-34 169 293	-34 434 340	-31 955 802	1 339 691	-4,0 %	2 478 538	-7,2 %

Ympäristötoimiala

	TP 2020	TP2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Toimintatuotot	35 478 004	40 450 339	43 681 714	43 096 340	36 155 240	-4 295 099	-10,6 %	-6 941 100	-16,1 %
Toimintakulut	-33 662 350	-33 295 493	-34 169 293	-34 434 340	-31 955 802	1 339 691	-4,0 %	2 478 538	-7,2 %
Netto	1 815 653	7 154 846	9 512 421	8 662 000	4 199 438	-2 955 408	-41,3 %	-4 462 562	-51,5 %

Olellaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Tulot	Muutos	Euroa
Myyntituotot		-34 100
Maksutuotot		-383 000
<i>Maankäyttökorvausten tuloutus</i>		
Tuet ja avustukset		0
Muut toimintatuotot		-6 524 000
<i>Työpaikkatonttien myynti</i>		
Menot	Muutos	Euroa
Henkilöstökulut		-191 370
Palvelujen ostot		3 176 000
Aineet, tarv. ja tavarat		-501 800
Avustukset		0
Muut toimintakulut		-4 292
<i>Vuokrankorotukset</i>		

						Muutos TP21 - KE23		Muutos TPE22 - KE23	
	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	9 353 260	10 298 023	10 160 000	10 610 000	10 670 000	371 977	3,6 %	60 000	0,6 %
Maksutuotot					0	0	0,0 %	0	
Tuet ja avustukset	9 871				0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	278 589	352 106	280 000	280 000	300 000	-52 106	-14,8 %	20 000	7,1 %
Toimintatuotot yhteensä	9 641 720	10 650 129	10 440 000	10 890 000	10 970 000	319 871	3,0 %	80 000	0,7 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-1 334 507	-1 338 703	-1 450 360	-1 450 360	-1 487 000	-148 297	11,1 %	-36 640	2,5 %
Palvelujen ostot	-1 956 881	-1 971 184	-2 085 128	-2 085 128	-2 140 000	-168 816	8,6 %	-54 872	2,6 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-1 264 331	-1 210 214	-1 335 000	-1 335 000	-1 360 000	-149 786	12,4 %	-25 000	1,9 %
Avustukset					0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-133 972	-271 812	-170 000	-170 000	-190 000	81 812	-30,1 %	-20 000	11,8 %
Toimintakulut yhteensä	-4 689 691	-4 791 913	-5 040 488	-5 040 488	-5 177 000	-385 087	8,0 %	-136 512	2,7 %

	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Nurmijärven Vesi									
Toimintatuotot	9 641 720	10 650 129	10 440 000	10 890 000	10 970 000	319 871	3,0 %	80 000	0,7 %
Toimintakulut	-4 689 691	-4 791 913	-5 040 488	-5 040 488	-5 177 000	-385 087	8,0 %	-136 512	2,7 %
Netto	4 952 029	5 858 216	5 399 512	5 849 512	5 793 000	-65 216	-1,1 %	-56 512	-1,0 %

Olennaiset muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Tulot	Muutos	Euroa
Myyntituotot (vesimaksuihin ei korotuksia, mutta ennustetaan 0,5 % kasvua vedenkäytössä)		60 000
Maksutuotot		
Tuet ja avustukset		
Muut toimintatuotot		20 000
Menot	Muutos	Euroa
Henkilöstökulut (Yleiskorotus varaus ja vuonna 2021 täyttämättä olleet vakanssit huomioitu)		-148 000
Palvelujen ostot (Lietteen käsittely-, yhdistelmäauto-, tv-kuvaus-, kaivinkone- ja kuorma-autopalveluissa on tulossa optiovuosien käyttöönottoja sekä hintojen indeksitarkastuksia)		-55 000
Aineet, tarv. ja tavarat (Vedenkäytön kasvun seurauksena pumppausmäärät kasvavat ja jätevedenpuhdistamoilla kuormituskasvaa->sähköä ja kemikaaleja kuluu enemmän. Lisäksi Ukrainan sodan vaikutusten arvioidaan nostavan 40 % polttoaineiden ja lämmitysöljyn, 30 % prosessikemikaalien ja 25 % sähkön kWh hintaa. Verkostomateriaalihankintojen sopimukset ovat voimassa 2022 asti. Uusien sopimusten osalta varaudutaan 10 % hinnan nousuun.)		-150 000
Avustukset		
Muut toimintakulut (Leasing- autojen määrä lisääntyy 2 kappaleella)		-20 000

					Muutos TP21 - KE23		Muutos TPE22 - KE23		
	TP 2020	TP2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys 2023	€	%	€	%
Toimintatuotot									
Myyntituotot	9 939 129	10 220 845	10 425 729	10 105 315	9 988 494	-232 351	-2,3 %	-116 821	-1,2 %
Maksutuotot					0	0	0,0 %	0	
Tuet ja avustukset	65 564	421 319	57 500	57 500	45 000	-376 319	-89,3 %	-12 500	-21,7 %
Muut toimintatuotot	83 922	112 832	146 820	0	0	-112 832	-100,0 %	0	0,0 %
Toimintatuotot yhteensä	10 088 616	10 754 996	10 630 049	10 162 815	10 033 494	-721 502	-6,7 %	-129 321	-1,3 %
Toimintakulut									
Henkilöstökulut	-5 739 126	-5 955 436	-5 786 564	-5 612 764	-5 232 538	722 898	-12,1 %	380 226	-6,8 %
Palvelujen ostot	-1 294 808	-1 027 523	-1 084 541	-1 084 541	-1 105 406	-77 883	7,6 %	-20 865	1,9 %
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 498 325	-2 707 714	-2 386 900	-2 310 900	-2 494 300	213 414	-7,9 %	-183 400	7,9 %
Avustukset					0	0	0,0 %	0	0,0 %
Muut toimintakulut	-898 037	-923 863	-1 114 313	-1 051 191	-1 041 250	-117 387	12,7 %	9 941	-0,9 %
Toimintakulut yhteensä	-10 430 295	-10 614 537	-10 372 318	-10 059 396	-9 873 494	741 043	-7,0 %	185 902	-1,8 %

	TP 2020	TP2021	TA 2022	TPE 2022	Sopeutettu kehys	Muutos €	Muutos %	Muutos €	Muutos %
Aleksia									
Toimintatuotot	10 088 616	10 754 996	10 630 049	10 162 815	10 033 494	-721 502	-6,7 %	-129 321	-1,3 %
Toimintakulut	-10 430 295	-10 614 537	-10 372 318	-10 059 396	-9 873 494	741 043	-7,0 %	185 902	-1,8 %
Netto	-341 679	140 460	257 731	103 419	160 000	19 540	13,9 %	56 581	54,7 %

Muutokset vuonna 2023 ja niiden vaikutus tuloihin/menoihin

Tulot	Muutos	Euroa
	Myyntituotot	
	<i>Keusoten myynnin päättymisen, muiden ulkoisten tulokertymien pienentyminen</i>	-116 821
	Maksutuotot	
	Tuet ja avustukset	
	<i>Työterveyspalvelujen korvauksen pienentyminen</i>	-12 500
	Muut toimintatuotot	
Menot	Muutos	Euroa
	Henkilöstökulut	
	<i>Henkilöstömäärä pienentynyt (sopeutustoimet, hyvinvointialueelle siirtyvä henkilöstö)</i>	380 226
	Palvelujen ostot	
	<i>Kuljetuspalvelujen hinnan nousuun varautuminen</i>	-20 865
	Aineet, tarv. ja tavarat	
	<i>Hintojen nousuun varautuminen (suurimpana elintarvikkeet)</i>	-183 400
	Avustukset	
	Muut toimintakulut	

4. Liitteet

Kuntastrategia 2022-2030

Nurmijärven kestävä kasvu –ohjelma (NUUKA)

Talousarvion- ja suunnitelman 2023-2025 laadintaohje